LIETUVA

Nr. 11 | CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 18 Kowo (March). 1898 m. | Metas VI

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Subata Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:

AMERIKOJE..........: $2.00
Į UŽMARE..........: $3.00

"Lietuvos" spaustuwė spausdina wisokes Knįgas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba atlieka grażiai, greitai ir pigiai.

Užsirasząnt "Lietuvą" ir prisiuncziant pinįgus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik užděti szitokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos żinios.

—o—

Iszpanija ir Suwienytos Wieszpatystės.

Nesutikimai terp Suwienytų Wieszpatyszczių ir Iszpanijos ne pasibaigė, priežastys, kurių dėl amerikoniszkas laiwas "Maine" iszlėkė į padanges teiposgi ne apgarsytas ir jų, turbut, nė ne garsys. Jeigu expliozija užgimė isz laiwo widurio, tai ją galėjo pagimdyti tikt nedabojimas jo widuryje ēsanczių; apie tai ne garsys Amerikos randas, kadangi tąsyk gywentojai kaltįs sawo laiwynės wirszinįkus. Ne żingeidu todėl, kad sziądien Amerikos laikraszcziai, dar ne żinodami keno czia kaltė, garsina, buk expliozįją pagimdė bomba isz lauko pamesta. Priesz tokį nusprendimą, żinoma kad protestuoja Iszpanija, jos paskirta komisija tiri nėja nelaimingą atsitikimą isz sawo pusės. Stumianti į karę Amerikos laikraszcziai ir senatoriai reikalauja, idant randas pareikalautų nuo Iszpanijos užmokėjimo atlyginimo už sunaikytą laiwą. Randas to wienok ne daro, kadangi toksai reikalawimas turētų pagimdyti karę, o jos isz tikro nē wieno, nē kito krasztо randai ne nori, kadangi nieks ne żino, kuom pradēta sykį karē gal pasibaigti. Ant Kubos, jeigu Iszpanija ne gal iszgaudyti į mażus, po kelias deszimtis iszsiskirszcziusius pulkelius maisztinįkų, bet ji turi užtektinai kareiwių ant neįsileidimo czia prieszų; perkelti karę į Europą Amerika teiposgi ne gal, nes tąsyk už Iszpaniją tuojaus užstotų kitos Europos wieszpatystės už tai, kad Amerika pati laużo sawo garsinamą Monroes doktriną. Dabar Prancuzija suteikia Iszpanijai pinįgus ant ginklawimosi, todėl prasidėjus karei, ji galētų su ginklu už Iszpanija užstoti, o su ją turētų į tarpą įsikiszti ir Maskolija, kadangi ji su Prancuzija yra susiriszusi. Żino apie tai Washingtono randas, todėl nesiskubina į karę. Ant nutildymo rēkaujanczių patrijotų ginkluojasi kaip galėdamas, pasinaudoja isz dabartinio suerzinimo ant iszgriebimo nuo kongreso pinįgų ant sudrutinimo kariszkų pajiegų. Dabar antai kongresas paskyrė 50000000 dol. ant to mierio, be suerzinimo gi ne butų to padaręs. Todėl dabartiniai rēkawimai laikraszczių ginklawimaisi abiejų pusių ne reiszkia dar, kad karė turētų užgimti, bet į ją gal įstumti spangi, rēkaujanti abiejų krasztų patrijotai.

Nuo Chinų pakranczių.

Nesutikimai terp alkstanczių geriausio kasnio Chinų wieszpatystės tautų ne pasibaigē; jos wiena kitai pawydi, bet ant iszplatinimo sawo įtekmės, karės pradėti dar neiszdrysta. Ne kru winą karę wienok jau nuo seniai weda ir joje tai wiena, tai kita wieszpatystė paima wirszų. Sziauriniuose Chinuose ir Korējoj ilgai Maskolijos buwo wirszus, ji, gazdindama to kraszto waldoną ir ministerius, isz Korejos padarė beweik kaipi sawo prowincįją, karalių pawertė į caro pawaldinį. Maskolija sugabeno czia sawo oficierus newa ant mokinimo kariaunos, isz tikro wienok per tuos oficierus, laikydama kariszkas pajiegas kraszto, tikėjosi wisą wieszpatystę apwaldyti. Iždą Korejos paēmė Maskolijos komisorius Aleksiejew. Gywentojams tas ne patiko, bet jie, neturēdami parsmos, ne dryso priesztarauti maskolių begēdiszkiems darbams. Dabar, turbut, Korejos randą pażadėjo paremti Anglija ir Japonija, kadangi jis netikėtai drąsiai priesz maskolius atsikreipė. Ministerį, kurisai, ne pasiklausęs kitų, pawedė Maskolijai salą Deer ant parengimo anglių stacijos maskoliszkai laiwynei, ne tikt praszalino nuo urėdo, bet atidawė po sudu; dabar neprilankus maskoliams ministeriai żada praszalinti Aleksiejewą ir maskoliszkus oficierus; tą jau ir pa darė. Żinoma, Maskolija stengsis wisokiais budais sawo nykstanczią įtekmę palaikyti. Japonija tiesiog pareikalawo, idant maskoliai pasitrauktų isz Porto Arthuro ir Talien—Wan ir jeigu jie to ne padarytų, żada ant wisada pasilaikyti apskritį Wei Hai—Wei, kas Maskolijai labiausiai ne patinka. Jeigu Japonija drąsiai priesz Maskoliją statosi, tai ji, turbut, turi pritarimą kitų wieszpatyszczių. Angliszki laikraszcziai buwo pagarsinę, buk Japonija padarē sutartį su Anglija ir Suwienytoms Wieszpatystėms ir isz wien stengsis prieszintiesi dalinimui Chinų wieszpatystės, amerikoniszki wienok laikraszcziai tą paskalą użgina.

Maskolija.

Maskolija, kaip galėdama, drutina sawo laiwynę, kadangi numano, kad platindama Azijoj be paliowos sawo waldybas, turės susikirsti su turinczioms drutas laiwynes Anglija ir Japonija. Dabar, be ilgų kalbų, ant maskoliszkos laiwynės caras paskyrė, wirsz paprasto iszleidimo, 90000000 rubl. Naujus laiwus dirba maskoliszkose dirbtuwėse, kitus gi Prancuzijoj; Prancuzija teiposgi netinginiauja, ji teiposgi ant padauginimo laiwų skaitliaus paskyrė net 250000000 frankų. Mat wisos wieszpatystės, kaip galėdamos, skubinasi ir rengiasi į karę. Maskolija wisus sawo atliekamus laiwus siunczia į Aziją.

Maskolijoj, rodosi, kad wėl paėmė wirszų popų ir netikusių biurokratų partija, kuri prieszinasi wisokioms paliuosuojanczioms gywentojus reformoms. Kol lenkai tikt kalbējo ir raszē po laikraszczius apie iszkilmingą apwaikszcziojimą sukaktuwių Mickiewyczio, nē Peterburgo centraliszkos waldžios, nē Warszawos jeneral-gubernatorius ne draudė, bet kaip tik atėjo laikas apwaikszcziojimo, kunįgaikisztis Imeretino, Warszawos jeneral-gubernatorius, iszleido uždraudimą ir įsakė policijai daboti, kad nieks ne rengtų apwaikszcziojimo.

Į wietą pasimirusio Maskolijos apszwietimo ministerio, Dolianowo, kurisai, budamas ministeriu per 16 metų, gana tamsos pasējo, likosi paskirtas dabartinis wirszinįkas Maskwos moksliszko apskriczio, buwęs profesorius Maskwos uniwersiteto, Bogolepow, żmogus daug apszwiestesnis, todėl ir iszmintingesnis už pasimirųsį Delianową. Kaipo profesorių, giria jį laikraszcziai, ar teip jau geru ir teisingu pasirodys ir apszwietimo ministeriumi, neużilgio pamatysime.

Austrija.

Nesutikimai terp slawų ir wokieczių Austrijoj ne pasibaigia, wokiszka partija wisaip kaltina ne tikt buwusį ministerių pirmsėdį, lenką Badenį, bet ir po jam užstojusį wokietį Gautschą. Apskundė jie dabar į sudą Badenį ir buwusius prie jo pasiuntinių buto pirmsėdżius, lenką Abrahamowiczą ir czeką Kramarżą. Reikalauja jie nubaudimo jų už tai, kad Badeni, ir pasiuntinių buto pirmsėdżiai, ant suwaldymo užkilusių parlamente musztynių terp pasiuntinių slawų ir wokieczių, paszaukē policiją. Toliaus żada jie apskųsti ir po Badeniui užstojusį ministerių primsėdį, Gautschą, užtai, kad tas uždraudė Czekijoj augsztesnių mokslainių studentams neszioti wokiszkų draugyszczių uniformus ir żenklus. Pagal Austrijos konstituciją, parlamente policija ne turi tiesos kokiu nors budu stabdyti pasiuntinių darbus, nė joks wirszinįkas nė turi tiesos szauktiesi policijos pagelbos, jeigu kas isz pasiuntinių kalbētų ką nors wirszinįkui nepatinkanczio. Studentams Austrijoj daleista neszioti korporacijų uniformus, todėl Gautsch neturėjo tiesos drausti neszioti wokiszkus żenklus. Kaip ant to apskundimo żiurēs prokuratorija, pamatysime; żinoma, ji turės paszaukti į sudą apskųstus ministerius, bet jų, turbut, ne nubaus, kadangi jie szaukė į parlamentą policiją ne ant stabdymo keno nors kalbų, bet ant suwaldymo besi peszanczių pasiuntinių. Gautsch iszdawē uždraudimą neszioti wokiszkų korporacijų żenklus ant apsaugojimo wokieczių studentų nuo czekų užpuolimų.

Indijos.

Maisztai Indijų kalnų gywentojų ne pasibaigė, ant pawasario jie pasididino, o czia maro apimtame mieste Bombay ir jo aplinkinėse użgimė nauji maisztai. Sukėlē juos sanitariszka komisija: iszdawė ji ne tikt sunkiai iszpildomus nuwargintiems indiecziams įsakymus, bet su botagais policija wertė pildyti tuos komisijos įsakymus. Muszami indiecziai susirinko į kruwą ir parengė smarkų pasipriesziniмą neżmoniszkai besielgiantiems daktarams ir jų pagelbinįkams. Ne wienas isz daktarų gawo su akmeniu į galwą. Ant suwaldymo suerzintų indiecziu, reikėjo szaukti kariauną, kadangi policijos pajiegos pasirodė per silpnos. Prie stabdymo maisztų keli indiecziai likosi užmuszti, sużeistų gi buwo kelios deszimtys; prie to suaresztawo per 100 żmonių. Pagirtinas daiktas, jeigu waldžios rupinasi apie żmonių sweikatą, bet pasirodo, kad ir prie to reikia żmoniszkumo, su kancziumi dar niekas nieko gero ne padarē.

Rytinėj Indijų dalyj, jau Indo-Chinuose, teiposgi priesz Anglijos waldžią, pasikėlē sziauriniuose kalnuose Birmanijos gywenanti tauta Kaszyrai. Jie iszwaikė atkakusius į jų krasztą po policijos uždanga angliszkus matinįkus. Ant nubaudimo užpuolikų, Anglija nusiuntė mażą kariaunos pulkelį, bet pasikėlę gywentojai juos teiposgi iszwijo isz sawo kalnų. Isz tų atsitikimų matyt, kad Indijose Anglija ne ant twirtų stowi kojų. Anglijonai, per sawo urėdnįkus, neteisingus skriaudimus cziabuwių, teip tiems įgriso, kad mażu priežastis gal maisztus wisose Indijose sukelti, o jų anglijonai ne įstengtų suwaldyti. Maskolija, per sawo agentus ir stengiasi Anglijai patarnauti, pakeldama cziabuwių maisztus, jiems suteikia ir ginklus.

Użkilo maisztai ant Filipinų salų.

Ką tikt pasibaigę maisztai ant salų Filipinų, nors pirma buwę maisztinįkų wadowai isz czia iszkeliawo į kitus krasztus, użkilo dabar wėl isz naujo. Pirmiausiai prasidėjo ant salos Luzon, Bali nao apskrityj, netoli sostapilės, miesto Manillės. Maisztinįkai apstojo miestą Balinso, kuriame użsidarė iszpaniszkos kariaunos dalis. Użēmė miestus Ateoria ir Camarai. Ateinanczios isz Iszpanijos żinios praneszа, kad ant pagelbos użsidarusiems mieste Balinso atsiuntė kariauną isz Manillės, kuriai pasisekė maisztinįkus nuwyti, prie to 500 jų użmuszė. Sziauriniuose apskrisziuose gywentojai atsisako mokėti mokesczius, nupjaustė jie telegrafų dratus.

Pietini Amerika.

Isz Britiszkos waldybos Gujanos, į sziaurius nuo Brazilijos, angliszka kariauna perējo rubeżių ir įsiwerżė į Braziliją; użēmė paupius Branco. Brazilijoniszki laikraszcziai apskundżia anglijonus, buk jie kalbina gywentojus pakelti maisztus, matomai nori jie isz maisztų pasinaudoti ir użimti Gujanos parubeżiuose Brazilijos krasztus. Brazilijos randas atsiszaukė į Angliją ir pareikalawo iszsiteisinimo. Isz Rio Janero iszsiuntė kariauną prie Gujanos rubeżių.

Ne rukyk tabako ir nespjaudyk, nes tai trumpina tawo amżi.

Jeigu nori atsipratyt nuo tabako ant wisados ir pastoti swriku, twirtu ir sylingu, imk gydyklas wadinamas NO-TO-BAC, kuris perdirba silpnus żmonis in twirtus. Daugelis, kurie pamegino szias gydyklas, in deszimts dienu jau swere deszimts swaru wirszaus. Apie 400,000 żmoniu tapo iszgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarancija, už 50c. arba už $1.00 Aprasżymus ir prabas gausi dykai. Paraszyk. in: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Isz Lietuwos.

Żydai nesigaili aukų ant jiems reikalingų įtaisų.

Kaune iki sziol ne buwo beturcziams żydams nąkwynės namų, kur atkakęs isz kitur nuwargęs żydelis, neturintis pinįgų, galētų už dyką ramiai pernakwoti. Kauno żydai, tą supratę, rupinasi parengti tokius namus. Prekējas Markus, ant pastatymo tokių namų, duoda reikalingą medegą ir żemę. Nēra abejonės, kad kiti turtingesni żydai sudės reikalingus pinįgus ant jų pastatymo, parengimo ir użlaikymo. Mes wis rugojame ant żydų, bet daugelio nuo jų galėtume pasimokinti, jeigu tikt mokytiesi norētume. Nors żydų Lietuwoj yra deszimts syk mażiaus, bet jeigu pażiurēsime į jų parengtas naudingas įtaisas ir norēsime jas palyginti su musų parengtoms, tai pasirodys, kad jie turi daug wisokių wisuomenei paskirtų įtaisų, mes gi, apart bażnyczių, neturime daugias nieko. Yra rods newa szpitolės prie bażnyczių, bet jos sziądien wisai ant ko kito apwerstos, o ne ant priglaudimo beturczių ir ligonių. Użtai mes turime użlaikyti czielus pulkus profesijonaliszkų elgetų, isz kurių ne wienas buwa turtingesnis už jį szelpiantį.

Gaisrai Wilniuje.

24 d. Wasariaus, Wilniuje buwo keturi gaisrai. Pirmiausiai użsidegė dideli pardawinyczia Feigensono. Ugnį pagimdė per neatsargumą pardawinyczios pagelbinįkas, kurisai, pildamas kerosiną į liampą, apliejo ją su kerosinu, kurisai bedegant ir użsidegė, o pagelbinįkas, nudegęs, metė liampą ant grindų. Blēdį ugnies padarytą skaito ant 3430 rubl. Tuojaus potam użsidegė namai Adolfo Kitzo. Ugnis pirmiausiai pasirodė ant pastogės gywenimų ir użgimė per neatsargumą gywentojų. Czia ji padarė blėdies ant ant 3000 rubl. Po pietų użsidegė gelumbės krautuwė Bunimowyczo namuose nuo susikulusios kerosininės liampos; ugnelė padarė blėdies ant 4000 rubl. Naktyj użsidegė lenktų meblių dirbtuwė Waldbergo, ant Szkaplierinės ul. Czia ugnelė padirbo blėdies ant 2000 rubl.

Plēszikų Użmusztas.

Wilnietis, kalnakssystos inżinierius, Witautas Cempolowski, likosi plėszikų użmusztas. Tarnawo jis Rostawo kastynėse, Doniszkų Kazokų Żemėj; naktyj, ant kastynių kantoro użpuolė pulkas ginkluotų plėszikų, kadangi jie mat żinojo, kad ant iszmokējimo darbinįkų użdarbio, kasoje yra daug pinįgų. Plėszikai, iszmuszę langą, naktyj įsigriebė į kantorą, iszwijo sargus ir pradėjo darbuotiesi apie kasą. Iszbēgę ant kiemo, sargai pradėjo szaudyti; iszgirdęs szuwius, pagriebęs dwiwamzdę, atbėgo ir Cempolowski, prieszais su żiburiu ėjo tarnas. Plėszikai, użmatę ateinanczius, paleido kelis szuwius; du szuwiai pataikė į galwą Cempolowskiui ir użmuszė ant wietos. Dażinojusi apie tai motina, kuriai iszsiuntė telegramą, atkako ant wietos isz Wilniaus ir parsigabeno kuną ir iszkilmingai palaidojo ant Wilniaus kapinių.

Jawų prekės

Pereitą sanwaitę lietuwiszkų jawų prekės Wilniuje buwo szitokios: už rugius mokėjo po 75—76 kap. už pudą, awiżos 75—78 kap., grikai 75—76 kap., żirniai 75—80 kap. Swiestas szwieżias ne sudytas 1160—1125 kap., sudytas 8 rubl.—9 rubl., szienas 22—28 kap., sziaudai 18—21 kap. už pudą.

Liepojuje mokėjo: už lengwus rugius 73—74 kap., widutinius 75—56 kap., swarbius senus 77 kap., szwieżius 78 kap. Kwiecziai seni 114—118 kap., szwieżi 119—121 kap. Awiżos paprastos 72—77 kap., geresnės 78—83 kap., geros 84—88 kap., geriausios 88—92 kap. Mieżiai 67—70 kap., geriausi 71—74 k. Żirniai 75—80 kap., geriausi 81—85 kap. Linų sėmens 126—127 kap. Kwietinės klynės smulkios 55 kap., widutinės 57—57 kap., stambios 59—60 kap., stambiausios 61 kap.

Suėmė wagilių.

Wilniuje, ant Szwento Jurgio ul., gywena jenerolas Baranauskas; jo gywenime wagiliai naktyj paszlawė 950 rublių ir su pinįgais, niekeno neużtėmyti, iszsineszdino. Jenerolas pasiskundė į policiją ir jos wirszinįkas įsakė pristowui Szkliarowskiui sugauti wagį. Tas isztikro sugriebė wagilių pawogusį jenerolo pinįgus, bet jau ne Wilniuje, tikt kaime Woideguose, Eisziszkių walszcziuje. Juom pasirodė buwęs jenerolo tarnas, Galkowski. Suimtas, jis prisipażino ir pasakė, kad isz pawogtų 950 rublių, 700 rublių nuo jo pawogė wienuose paleistuwystės namuose, kur jis per naktį su mergomis girtuokliawo. Jo kiszeniuose rado dar 84 rubl.

Prapuolė maskoliszkas urėdnįkas.

Wilniuje prapuolė kontrolierius Wilniaus beturczių aprupinimo biuro, maskolius Jefimko. Policija, kaip įmanydama jo jieszkojo, bet nė jokio pēdsako surasti ne gali. Dar mėnesį atgal iszėjo jis isz namų, bet po tam nieks jo daugiaus ne matē, ne żino kur jis dingo. Jis ne buwo girtuoklis, kaip paprastai buwa maskoliszki urėdnįkai musų tėwynėj: su pinįgais minėto biuro ne turėjo susiriszimo, todėl jų pawogti ne galėjo.

Pamegyk dežutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plaucziu ir wisu widuriu.

Hypnotizmas ir jo pritaikymai.

Hypnotizmą, arba kitaip hypnotiszką użmigdinimą sziądien bando pritaikyti prie wisokių atsitikimų: tulose mokslainėse Amerikoj pradējo jį wartoti ant pataisymo tinginių, neklausanczių mokintinių: użmigdo mat hypnotiszkai waiką ir paliepia użmigdytam buti tokiu, kokiu mokintojai nori. Sziądien jau isztirta, kad jeigu użmigdytam hypnotiszkai paliepti atlikti kokį nors darbą, ar gerą ar piktą, prikeltas, nors ir nenorētu, stengiasi atlikti tą, kas jam mieganczіam buwo įsakyta; darantis tą wisai neżino, nenumano, kodėl tą daro. Profesorius Lebeau raszo, kad isz 77 waikų, kurie kas nakt susimyżdawo, kuriuos użmigdęs, įsakinējo nesusimyżti, po wienų metų tokio gydymo budo, 56 jau ne susimyżdawo, 16 atsitiko tas jau retai, tikt ant 8 įsakymas neturējo nė jokios įtekmės. Panaszius experimentus profesorius darė su suaugusiais: użmigdę juos, įsakė mieganties iszsiżadėti wisokių peiktinų paproczių, kaip antai tinginystos, girtuoklystų, palinkimo prie wagystų ir į kokį laiką, wien per įkalbėjimą hypnotiszkai mieganties, iszgydė juos nuo tų piktų palinkimų. Geriausia hypnotizmo įtekmę ant pataisymo żmogaus parodo szitasai atsitikimas. Wienamе kaime, toli nuo didesnių miestų, szinkoriaus pati turējo paprotį kasdieną pasigerti. Rude uyj, netyczia į tą karczemą użėjo medżiotojai, terp kurių buwo ir wienas gydytojas. Tasai, użtėmyjęs girtą moteriszkę, paprasзė jos wyro daleisti ją įwaryti į hypnotiszką miegą, ant ko tas noriai sutiko. Użmigdytai daktaras prisakē niekada negerti nė jokių swaiginanczių gērymų ir tą padaręs, prikėlē. Nuo to laiko anoje moteriszkė niekada jau negērė swaiginanczių gērymų. Sziądien wisokiuose krasztuose yra daktarai taikanti hypnotizmą prie gydymo tulų nerwiszkų ligų ir wisokių piktų palinkimų ir paproczių. Maskolijoj, gana pagarsējęs girtuoklių gydytojas, Feldman, jau nuo seniai taiko hypnotizmą prie gydymo girtuoklių ir nors ne wisuose, tai wisgi daugume atsitikimų, jis pasirodė pasekmingu. Pas wieną prekėją, 39 m. mieste Tiflise, pakwietē Feldmaną; jo moteris skundėsi ant girtuokliawimo wyro, kurisai pasigēręs musza paczią, neżiuri prekystos. Feldman, użmigdęs prekēją, įsakė jam elgtiesi paweikslingai, iszsiżadėti girtukliawimo. Nuo to laiko perējo jau 10 metų, o prekējas dar nė wieną sykį ne tikt nepasigērė, bet su wisu degtinės negērė. Sztai kitas atsitikimas isz Feldmano praktikos. Wienas prekējas turējo sunų, kurisai, atiduotas į mokslainę, negalējo ten iszbuti, kadangi nuo sandraugų wogė wiską, kas tikt jam papuolė. Feldman ir prie gydymo to palinkimo pritaikė hypnotizmą ir dabar tasai waikinas netikt kad daugiaus ne wagia, bet grażiai mokinasi ir kaipo paweikslas kitiems mokintojų yra nurodomas. Hypnotizmą wartoja gydytojai ir prie gydymo tokių ligų, kurios paeina nuo silpnumo żmogaus norų. Tankiai atsitinka, kad żmogus iszguli paliegęs kelis metus, nors jis sweikas kitaip, ne turi pajiegų atsikelti todėl, kad truksta jam noro. Tokius, rodosi, stebuklingai iszgydo su hypnotizmo pagelba: użmigdęs hypnotiszkai gydytojas suteikia jam tą, ko truksta, taigi norą, ir paliegēlis atsikelia, iszgulėjęs kelis metus, isz syk sweikas ir drutas.

Kaip greitai saulė keliauja dangaus ruimuose.

Kaip greitai keliauja musų saulės planetos apie saulę, żinote tai jau isz raszto "Apie żemę ir kitus swietus". Bet ir musų saulė ne stowi ant wietos, bet drauge su wisoms sawo planetoms, o tos su sawo mēnuliais, keliauja aplink kitą, didesnę, widurinę saulę. Kur tą widurinė saulė yra, kuri priwerczia musiszkę su wisoms planetoms aplink sawę keliauti, tas dar neisztirta, tiek moksliuncziai użtėmyjo, kad musų saulė, su wisa's sawo sistemo dangiszkais swietais, keliauja prie żwaigżdżių Herkuleso surinkimo. Kaip greitai wienok ji, o drauge su ja ir musų żemė tuom keliu keliauja? Trisdeszimts metų atgal, garsus mokslinczius Struve apreiszkė, kad greitumas, su kokiu keliauja musų saulė ant paskirto sau kelio, siekia 0,6, kyliometro kas sekundą. Pagal iszskaitymą wienok sziądieninių astronomų, ji keliauja daug greicziaus. Astronomas Monck isz Dublino, Airijos sostapilės, per sulyginimą padējimo 2000 stowinczių żwaigżdżių su saule, nusprendė, kad musų saulė, keliaudama apie sawąję, dar mums neżinomą saulę, o drauge su ja, musų żemė ir kitos saulės sistemo planetos, mēnuliai ir kometos atlieka kelionę po 10—15 angliszkų mylių kas sekundą, arba 600—900 kas minutą, 54000 kas walandą. Tokią jau greitą kelionę drauge atliekame ir mes, żemės gywentojai. Kelias, kokį musų saulė pereituose amżiuose drauge su sawo planetoms atliko, yra musų mokslincziams neżinomas, kadangi jie saulės kelionę susekė tikt naujasnėse gadynėse.

Juokai.

ANT SUSIRINKIMO.

— Jus, rodosi, mokate iszwalyti wisokius laszus ir suterszimus isz drabużių?

— Teip, moku; tai ką gi reikia iszwalyti?

— Tai sztai iszmeskite laukan aną girtuoklį, kurisai terszia wisą musų susirinkimą.

—o—

— Baisiai man nesiseka szią sanwaitę. Użwakar isztraukė man ant ulyczios maszelę su pinįgais, wakar mantelį pawogē, sziądien bekazyruodams, praloszіau 10 doliarų.

— Teisybė, nesiseka! Żinote ką, tai jau paskolinkite dar man 20 dol., tai wiskas eis kruwoj.

—o—

PONAS IR JIESZKANTIS WIETOS TARNAS.

— Ar turi tėwus?

— Ne, neturiu.

— Tai jau pasimirė?

— Pasimirė.

— Nuo ko jie pasimirē?

— Isz rupesczio, kad juos pakorė.

NUO REDYSTĖS.

Dar keletą dienų palauksime su užmokeszczių, bet kurie sziose dienose neatsiųs, priwersti busim siuntimą laikraszczio sulaikyti.

Laikrasztis "Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2.00, o kas abu doliaru ant syk užsimoka, gauna už 50c. knįgelę dowanų. Knįgelę gali iszsirinkti sau isz musų katalogo, kas kokią nori. Kas neturi musų kataliogo,tegul atsiszaukia, o prisiųsime dykai.

Pinįgus galite prisiųsti registruotose gromatose, arba per money orderį, arba czekį, kaip kam geriaus.

Prisiųsdami pinįgus, uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub-Sta. No. 60., Chicago, Ill.

Kiekwienas teip sako:
CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebuklingiausios gydyklos szio amžiaus iszradimuose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwą ir czystyja wisą sistemą, praszalina perszalimą, gydo galwos skaudejimą, drugy ir užkietejimą widuriu.
Pirk dežiutę C. C. C. sziądien, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose ir iszgydymą gwarantuoja.

Isz Amerikos.

Powderly ant ateiwiu užweizdos wirszininko dar wis neužtwirtintas.

Isz pats pradžių Washingtono senatas nepriėmė Powderlio ir ne užtwirtino jó ant generaliszko ateiwystės komisoriaus; priesz paskyrimą jo ant to urėdo protestawo wisos darbinįkiszkos organizacijos, bet prezidentas nepaklausė nė senato, nė protesto darbinįkų. Senatas,isz sawo pusės, paskyrė komisiją ant galutino nusprendimo, bet 5 sanariai tos komisijos balsawo priesz Powderlį, 4 gi už jį; dabar tasai dalykas perėjo wėl ant senato nusprendimo. Jeigu senatas jo wėl ne užtwirtintų, prezidentas negalėtų jau jo ant urėdo palaikyti. Rods Powderly yra užsitarnawęs per rinkimus, bet sawo protestuose darbinįkai nurodė,kad jis yra menkos doriszkos wertės:buwo jis pirma wadowu darbinįkų, bet paskui juos apleido ir darbawosi ant kapitalistų naudos. Powderly žinomas yra Amerikoj kaipo ateiwių prieszas.

Sudege.

St. Louis, Mo. Ant Clarence ave., po nr. 3920,užsidegė namai, kuriuose trys wieni pasilikę waikai Comero teip sunkiai apdegė, kad nėra nė jokios wilties juos nuo mirties iszgelbėti. Nuo ko užgimė ugnis, tikrai nežinia; kada ji pasirodė, apdegusių waikų tėwai buwo pas pažįstamus į szermenis iszėję. Sprendžia, kad ugnis prasidėjo nuo expliozijos kerosininės lampos. Wyriausiasis isz apdegusių waikų buwo 7 metų.

Monticello, Ky. Iszdegė beweik su wisu wisas Monticello miestelis, Kentuckyje. Sudegė keli dideli hoteliai, užeigos namai, daug pardawinyczių ir didelių krautuwių. Isz wiso miestelio iszliko wos 4 namai. Blėdys ugnies padarytos labai didelės, bet jos dar neapskaitytos.

Baltimore, Md. Sudegė czia didelės dirbtuwės "Tinware & Japaning Co". Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol.; didžiausia gi blėdis yra ta, kad sudegus dirbtuwėms, daug darbinįkų neteko darbo.

New York. Sudegė czia dideli nakwynės namai po nr. 104 Bowery st., kuriuose tąkart nakwojo 150 žmonių. Po jų degėsiais ugnagesiai rado 11 sudegusių žmonių. Isz syk tikėjo, kad sudegusių yra daugiaus, padawė net tokių ant 40, bet po degėsiais daugiaus kunų nerado.

Pinigu dirbtuwe kalinyj.

Falsone, Cal. Czianykszcziame kalinyj susekė netikrų pinįgų dirbtuwę, kuri buwo parengta kalinio maszinų ruime; pinįgus dirbo kaliniai Coyne ir Brown. Kiek iki sziol susekė, dirbo jie wien nikelinius, kadangi sidabro, matomai, sugriebti negalėjo. Penkcenczius dirbo jie isz sumaiszymo cinko, wario ir antimono, ką lengwai galėjo gauti kalinyj; padirbtus pinįgus priduodawo tarnams trukio, kurisai pro kalinį bėgiojo paimti akmenis isz netolimų akmenų skaldinyczių. Tų pinįgų paleido diktai terp žmonių ir juos sunku nuo tikrų atskirti, teip gerai jie padirbti. Kada dirbėjus isz netyczių užklupo kalinio tarnai, iszmetė jie į kanalą per langą wisas dirbimo prietaisas, bet jas greitai surado.

Daugybe žmoniu rengiasi in Alaską.

Ant pawasario wėl daugybė aukso jieszkotojų keliauja į Alaską ir tai netikt isz Amerikos, bet ir isz kitų swieto krasztų, kaip antai: japonieczai, australieczai, aukso jieszkotojai isz pietinės Afrikos, wokiecziai, szwedai, norwegai, anglijonys. Dabar prie salos Vancouver atplaukė garlaiwys "Ring Chow", kurisai gabena 600 naujų aukso jieszkotojų, terp kurių buwo 20 raitų policistų saugojimui aukso jieszkotojų nuo prisiweisusių labai plėszikų, 90 australieczių ir kitokių tautų aukso jieszkotojų.

Už merginą norejo nuszauti.

Du jauni studentai Pierce Busines College, Philadelphioj, Ray Gehrig ir Davis, atkako į Minersvillę, norėdami atlankyti dwi jaunas merginas besimokinanczias czianykszczioj normaliszkoj mokslainėj. Atėję ant wietos, apsinakwojo Hoak hotelyj. Ant rytojaus, hotelio tarnai iszgirdo jų kambaryj kelis szuwius ir paskui isz jo,wisas kruwinas, iszbėgo ant trepų Davis, szaukdamas, kad jį jo draugas perszowė; tuojaus po tam kambaryj dawėsi girdėti dar wienas szuwis; atmuszė duris, rado jau Gehringą negywą,jis mat paskutiniu szuwiu pats nusiszowė. Paszowimai Daviso teipogi mirtini. Jauni waikinai mat abudu buwo įsimylėję į wieną merginą ir rodosi, kad mergina buwo prilankesni Davisui, todėl mat jį ir panorėjo Gehring praszalinti nuo sawo kelio.

Kaliniu maisztai.

Michigan City. Kaliniai czianykszczio kalinio pakėlė maisztus, wadowu jų buwo czia pasodytas ant 14 metų wokietys, Sauerwein, maisztuose ėmė dalywumą apie200 kalinių. Kaliniai susirinko į walgio salę, bet kaip tikt atėjo czia juos prižiurėti kapitonas Barnard, Sauerwein pagriebė sawo kawos puodelį, ir metė su juom kapitonui į galwą; potam szoko wisi kaliniai ir pradėjo mėtyti su sawo puodeliais. Iszgirdęs liarumą, atbėgo su rewolweriu prižiurėtojas, jis paleido kelis szuwius, sužeidė mirtinai Sauerweiną ir dar wieną nusikaltėlį. Tą pamatę kiti kaliniai, tuojaus nusiramino.

Dideli wagysta.

Isz twartų Garretto,isz Midlando,Texase ir Godairo,St.Louis,rytinėj miesto St. Louis dalyj, iszwogė daugybę awių. Awių prekėjai parsamdė minėtus twartus ir suwarė czia 5000 awių. Pardawė jie isz jų 2000 ir tikt jas pirkėjams iszduodami persitikrino, kad daugiaus jau nėra, 3000 pražuwo; su awims pawogė ir wežimus,į kuriuos, matomai,pawogtas awis sukrowė.

Sniegas ir szalcziai Nebraskoj.

Nebraskoj buwo jau prasidėjęs tikras pawasaris, piewos pradėjo žaliuoti. 11 d. Kowo wienok užėjo wėl toki szalcziai ir sniego darganos, kokių czia nuo seniai ne buwo. Telegrafų dratai likosi nutraukyti, apsistojo wisoki žmonių susineszimai. Wėjas, kuris ir užkilus darganai buwo gana smarkus, wėliaus persikeitė į ciklonę, kurisai daug triobų sugriowė.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pilwa. Niekad neskauda. 10c.

Isz darbo lauko.

¶ Pereitą sanwaitę buwo Suwienytose Wieszpatystėse isz wiso 248 nusibankrutinimai, pereitą metą, tą paczią sanwaitę, buwo jų 256; Kanadoj pereitą sanwatę buwo jų 36, pereitą gi metą 61. Rengimaisi į karę su Iszpanija iki sziol neatsiliepė ant darbo sanlygų: reikalawimai produktų ir iszdirbimų wis didinasi, jawų į swetimus krasztus wis daug gabena; paskutiniame mėnesyj isz Europos, už iszgabentus ten Amerikos produktus ir iszdirbimus atėjo aukso daugiaus negu reikia, tikt tuom auksu nenori dalytiesi didžturcziai su darbinįkais, darbo prekės nepakilo ant tiek, ant kiek pakilo uždarbis kapitalistų.

¶ Boston, Mas. Neseniai miestas sawo kasztais parengė czia spaustuwę; pereitą metą ta spaustuwė atgabeno jau $6000 gryno pelno. Miesto majoras Quincy nori dabar, teipogi miesto kasztais, parengti dirbtuwes moteriszkų daiktų, iszdirbimų isz szwino, stiklo ir tt. Prie darbo wienok priims wien darbinįkus prigulinczius į unijas. Mums rodosi, kad mažas kooperatywiszkas dirbtuwes galėtų rengti ir lietuwiai sujungtoms pajiegoms, kuriose rastų darbą wien lietuwiai geri amatinįkai. Tą padaryti ne butų teip sunku, jeigu terp lietuwių tikt butų daugiaus supratimo ir wienybės.

¶ Darbinįkai tulų dirbtuwių Pietiniuose Missouri krasztuose padawė isz sawo pusės pasiskundimus szteto darbo komisijai; sawo pasiskundime jie parodo, kaip baisiai skriaudžia juos nesaužiniszki darbdawiai. Jie priwerstinai turi samdyti kambarius kompanijų pastatytuose namuose,imti isz jų krautuwių wisus walgio produktus ir kitokius reikalingus daiktus. Kompanijos teip nesaužiniszkai lupa darbinįkus, teip brangiai už wiską paskaito, kad, už sunkų sanwaitės darbą, darbinįkai turinti szeimyną, gauna wos nikelį į rankas prie algos iszmokėjimo.

¶ Braddock, Pa. "Carnegie Steel Co." praneszė, kad ji isz sawo dirbtuwių praszalins tuos darbinįkus, kurie nemokės už trauktų skolų, kurie persekios kitus sądraugus dėl jų tikėjimiszkų arba politiszkų nuomonių arba dėl tautystės, girtuoklius ir tuos, kurie už bjaurius pasielgimus bus į sudą apskųsti. Ne butų tame nieko pikto, kad tikt kompanijų įstatyti dirbtuwių užweizėtojai nepanorėtu isz to įsakymo pasinaudoti ant praszalinimo už wisai kitus dalykus jiems nepatinkanczių darbinįkų.

¶ Hazleton, Pa. Darbinįkai Honey Brock kastynių rengia sztraiką. Priežastis sztraiko yra ta, kad superintendentas praszalino nuo wietos darbo wedėją, Baileyą,užtai, kad tas užtarė už wieną slowaką darbinįką. Bailey nepriguli prie kalnakasių unijos, bet wisi darbinįkai pareikalawo, idant jis butų atgal priimtas, jeigu kompanija laikys superintendento pusę, tai wisi darbinįkai žada mesti darbą, užstodami už neteisingai praszalintą darbo wedėją.

¶ Saginaw, Mich. Konduktoriai ir motormanai czianykszczių sztrikarių pakėlė sztraiką ir per tai sztritkariai paliowė bėgioję. Sztraikieriai reikalauja paprasto darbo laiko ir iszmokėjimo už darbą wirsz to laiko, bet sztritkarių kompanijos ant to nesutinka. Sztritkarių tarnai turėjo dirbti po 14 — 16 walandų ant dienos už paprastą užmokesnį. Gywentojai pritaria sztraikieriams.

Niagara Falls, N. Y. Darbai czianykszcziose popieros dirbtuwėse eina gerai, darbinįkai dirba po 14 walandų ant dienos, uždarbis jų likosi padidintas ant 10%. Nuo pawasario pradės dirbdinti naują elektriszką karų liniją į Lockport ir į Mediną. Žada czia perkelti dirbtuwę aliuminijaus, kurioje ras darbą 400 darbinįkų.

¶ Kalnakasiai New River apskriczio, W. Virginioj, nusprendė pakelti sztraiką nuo 1 d. Balandžio, jeigu iki tam laikui kompanijos ne sutiks ant darbinįkų organizacijų reikalawimo; dabar ant tų reikalawimų kompanijos ne sutinka. Sztraike imtu dalywumą su wirszum 2000 darbinįkų.

¶ Cleveland, Oh. Sztraikas darbinįkų Globe laiwų dirbtuwių, kurisai traukėsi per du mėnesiu, pasibaigė; darbinįkai jį praloszė. Iszpradžių sztraikawo 500 darbinįkų, bet toliaus, skaitlius sztraikuojanczių ėjo mažyn; mat czia darbinįkai per tai praloszė, kad terp jų wienybės ne buwo.

¶ New Haven, Conn. Likosi czia uždaryta dirbtuwė Candee Rubber Co. Per tai 1500 darbinįkų neteko darbo.

¶ Mount Vernon, Ill. Wagonų dirbtuwėj "Mount Vernon Car Works" darbinįkai pakėlė sztraiką, prie darbo pasiliko wos keli negrai. Darbinįkai reikalauja pakėlimo uždarbio nuo $2.25 ant $2.50, bet ant to kompanija ne sutinka.

¶ Rock Island, Ill. Darbinįkams dirbantiems czianykszcziuose arsenaluose likosi pakeltas užmokesnis, arba, kitaip sakant, sugražintas senas, koksai buwo pereituose metuose.

¶ New York. Siuwėjai rytinėj miesto dalyj wėl rengia pakelti sztraiką, kadangi kontraktoriai sulaužė pirma padarytą sutartį. Sztraike žada imti dalywumą 25 000 kriauczių.

¶ Pennsylwanijos diwonų dirbtuwės susijungė į wieną kruwą ir sutwėrė didelį trustą, kurio kapitalas siekia 10000000 dol. Tokių dirbtuwių yra czia per 100 ir isz jų 80 yra Philadelphioj.

¶ Manitowac, Wis. Stato czia isz naujo sudegusią Brolių Shewrų skurų iszdirbinyczią.Dirbtuwė bus padidinta, priims prie darbo daugiaus darbinįkų negu dirbo joje priesz sudegimą.

¶ Buffalo, N. Y. Prie dirbimo pylimų: Buffaloj, Dunkirke, Erie ir Clevelande gaus darbą wien darbinįkai Amerikos ukėsai, taigi tikt turinti ukėsystės popieras.

¶ Cockeville, Pa. Paliowė dirbę 205 kalnakasiai. Pareikalawo jie pakėlimo uždarbio ant 10%, kompanija wienok ant to reikalawimo nesutiko.

¶ Vallejo, Cal. Skaitlius darbinįkų czianykszczių laiwų dirbtuwių likosi ant 150 padidintas.

¶ Omaha, Neb. Sudegė czia pecziai geležies tarpinimui ir per tai kili szimtai darbinįkų neteko darbo.

¶ Dayton, Ten. Czianykszcziose kastynėse apgarsino, kad nuo 1 Balandžio bus pakeltas darbinįkų uždarbis ant 10%.

¶ St Louis, Mo. Warpų liejinyczia likosi czia uždaryta. Per tai keli szimtai darbinįkų ne teko darbo.

¶ Mieste Depew rengia kelias naujas dirbtuwes, kur ras darbą keli szimtai darbinįkų.

¶ Hillsboro, N. H. Darbinįkams czianykszczių gelumbės dirbtuwių pakėlė uždarbį ant 5%

Reikalauja teisingu ir darbszcziu wyru ar merginu keliauti po Chicagą ir aplinkines ir pradaw.neti taworus bagotos firmos. Gaus $65,oo ant menesio ir expensus. Darbas ant wisados. Turi duot gerą rekomendaciją. Raszykit angliszkai indedami sawo adresą ir marke ant atsakymo. Adresas: The Dominion Co., Dept. Y. Chicago.

ISZ Lietuwiszku dirwu

Žodis į musų wadowus ir į laikraszczius.

"Garsas", paskutiniuose sawo numeriuose, pradėjo jieszkoti kelio, kaip galima isz musų tarpo praszalinti nesutikimus. Darbas tai pagirtinas, bet ant isznaikinimo nesutikimų musų eilėse neatbutinai reikia, idant wisada elgtumėmės saužiniszkai ir teisingai, tuom tarpu patsai "Garsas" to kelio nesilaiko. Asz raszau apie reikalą susitaikymo kunįgų su nekunįgais, inteligentų su darbinįkais dėl tautiszko, medegiszko ir protiszko pakelimo musų tamsesnių brolių, rodyjau twerti kooperatijas, pratinti lietuwius prie wertelgystos; "Garsas" wienok kitaip suprato ir neteisingai apkaltino manę priesz sawo skaitytojus. Sztai ką jis raszo No. 3: "p. Darbinįkas, nematydamas nieko daugiaus kaip darbinįkus, kunįgus, wadowus ir kaltę meta ant paskutinių: jeigu wadowai susitaikytų, tai darbinįkai gywentų puikiuose rumuose, gertų szampaną ir rukytų tikrus hawaniszkus cigarus." Negaliu suprasti,isz ko raszėjas apkaltinimo galėjo isz duoti tokį nusprendimą, kadangi asz nežadėjau darbinįkams nė puikių rumų, nė szampano norintiems pagirtuokliauti.

Tas pats raszėjas, szitеip iszsitaria apie wieną žmogų, "prikeltoją tėwynės, kuris deszimts metų atgal žadėjo laimę, o dabar renka deszimtukus ant sawo naudos". Ant to galime tiek atsakyti: mes tą žmogų ir geriai pažįstame ir ne wisus jo darbus pagiriame; deszimtukus renka draugystė ant sawo naudos wisai teip, kaip antai renka deszimtukus bažnyczioe ant parapijos naudos; tas žmogus nėra nė jokiu apasztalu, bet yra wien lietuwys, prie lietuwystės pakėlimo jis yra nemažiaus už kitus prisidėjęs, nors ant materijaliszko lietuwių pakėlimo jis nieko nepada rė. Pagal mano nuomonę, geri darbai negal but užtylėti, o blogi užslėpti, ne žiurint ant luomos ir paėjimo: mokyti inteligentai, kunįgai, wadowai ir darbinįkai turi atsiimti užmokesnį pagal kiekwieno darbo wertę. Musų tautiszki reikalai turi but surėdyti pagal wisuomenės norą, o ne pagal užmanymą wienos arba kelių ypatų. Musų laikraszcziai ragina iszsižadėti tuszczių ginczų, isz tikro wienok laikrasztis wienpusiszkai užsiimantis apgynimu sawo tezos pats stojasi tuszcziu. Kiekwienas tėwyniszkas laikrasztis turi paskirti wietą dėl argumentų, perkratinėti wisopusiszkai wisokius musų reikalus, netylėti apie peiktiną ir piktą wis tiek, kur jie neapsireiksztų. Ginczai wisuomeniszkuose, ne asabiszkuose reikaluose, geriaus iszlawins skaitytojų protą negu kitoki straipsniai, bet ginczuose pasinaudokime isz argumentų, nekowokime asabiszkais užsipuolimais. Anot "Garso", laikraszcziai turi susitaikyti (bet patsai "Garsas" turi teipogi tą padaryti) ir kowoti isz wien priesz didžiausią musų prieszą, kuris labiausiai mus trukdo ir sulaiko tautą nuo geresnės ateitės, taigi priesz girtuokliawimus; su jais reikia mums kowoti be pailsio. Kiekwieno lietuwiszko laikraszczio yra pareiga stoti isz wien, kalbinti wisus, wis tiek kas juom ne butų, pamesti girtuokliawymus; girtuokliawymai terp apszwiestesnių yra pawojingesni, piktesni, kadangi wadowų takais waikszczioja neapszwiesti, girtuokliawimai apszwiestunų kaip limpanti liga užkrecžia tamsuolius. Wieton girtukliawimų reikia žmonėms parengti ką nors geresnio, tą wisi žino, bet jeigu nieko geresnio ne įstengia parengti wienas arba du ir jeigu kas užmano ką gero, tai nėra kam užmanymo paremti; wiskas nueina ant niekų, musų broliai netiki daugiaus į nieką, kaip į girtuoklystę ir į karczemas, per jas neturi laiko lankyti mitingų, nė pinįgų ant parėmimo ir naudingiausio musų užmanymo. Praloszti kazyroms pinįgai ir užmokėti už nakwynę policijoj per wieną sanwaitę užganėdintų reikalus wisiems naudingų įtaisų per wisus metus. Apie tai gal pasakyti 12 Bostono lietuwių, kurie nakwojo ant policijos stacijos 5 d. Kowo; girtuoklystė teip jiems pamėgo, kad ant susirinkimų ne galima apie ją nė žodžio su nupeikimu iszsitarti: "wiskas yra Diewo duota, atsako jie, ir gėrymus ant to daro, kad žmonės juos gertu, ne tinka Diewo dowanos niekinti". Tegul laikraszcziai kowoja priesz girtuoklystę, tegul kowoja už teisybę ir tegul neslepia blogų pasielgimų, wis tiek,kas blogai elgiasi: mokytas, kunįgas, darbinįkas, tamsuolis—lygus ėsame priesz diewiszkas ir tautiszkas tiesas. Darbai Dębskio, Warnagyrio ir kitų linkstanczių į negerą pusę kunįgų duoda mums progą neaplenkti wardo "kunįgas", jeigu jis piktai daro. Slėpdami piktus tulų kunįgų darbus tikt todėl,kad jie kunįgai, mes tuom pacziu duodame tiesą wienpusiszkiems kunįgų prieszams, už kaltes kelių netikusių, kowoti su wisa kunįgija. Tegul kiekwienas pats atsako už sawo darbus, uždengdami piktus keno darbus, jau tuom pacziu imame dalywumą tuose peiktinuose darbuose. Ne sutinkame mes su "Garso" pamokinimais, kur jis liepia nupeikimus apie bažnyczių surėdymą raszyti tikt į swetimtautiszkus laikraszczius. Tiesos lietuwių ir swetimtauczių yra lygios, kas daleista paskutiniems žinoti, negal but uždrausta ir antriems, kadangi piktas wisur tuom pacziu wardu turi but pawadintas.

Darbinįkas.

Martin ir jo pagelbinįkai iszteisinti.

Wilkesbarre, Pa. pasibaigė jau prowa szerifo Martino ir jo pagelbinįkų: Martin ir jo pagelbinįkai, užmuszę 19 žmonių ir sunkiai paszowę 38, kompanijų iszrinktų prisaikintųjų sudžių likosi iszteisinti. Kitokio nusprendimo nieks czia nelaukė, kadangi sudžioms buwo ateiwių prieszai. Argi galima reikalauti didesnio teisingumo nuo amerikoniszkų natywistų, jeigu ir terp paczių ateiwių yra neužkencziauti sawo brolių, tie rodo dar didesnę neužkantą negu tikri amerikonai natywistai, netruksta tokių ir terp paczių lietuwių. 9 d. Kowo, susirinkę į sudą prisaikintiejie sudžios padawė sudžiai Woodwordui ant raszto sawo nusprendimą, tasai perklausinėjo skyrium kiekwieną isz prisaikintųjų sudžių, bet wisi jie garsiai isztarė, kad szerifą ir jo pagelbinįkus randa ne kaltais. Prokuraturius Martin, kada sudas po nusprendimui susirinko ant apkalbėjimo nusprendimo, praszė, idant kaucija, pastatyta už szerifą ir jo sėbrus ne butų nuimta, kadangi ant jų yra dar skundai nuo 19 užmusztų szeimynų ir nuo 38 sužeistų. Sudas ant to praszymo sutiko. Prokuratorius Martin iszsitarė, kad kaslink kitų apskundimų dabar iszteisintų, apie tai nuspręs jis wėliaus. Skundžiantis darbinįkų komitetas apreiszkė, kad jis wes prową toliaus. Amerikoniszki natywistų laikraszcziai, gėrėdamiesi Amerikos wisokiais įtaisymais, prikiszinėja kitiems krasztams, jeigu kur apsireiszkė neteisingas sudo nusprendimas, iszmetinėjo prancuzams neteisingą Zoles nusudyjimą, bet argi dabar prancuzai ne turi tiesos gražinti Amerikai atgal apkaltinimą ir paliepti,wieton swetur, parodyti swietui sawo neteisingus sudų nusprendimus? Czia rods nuskriaustas ne garsus raszėjas, bet warguoliai, nesaužiniszkų didžturczių suwilioti ateiwiai darbinįkai.

Užmusztas anglių kastynėse Westville, Ill.

7 d. Kowo, dirbantis po žeme anglių kastynėse, Jonas Petkus, tapo krintanczio isz wirszaus akmens ant wietos užmusztu. Palaidotas tapo ant Danvilles kapinių, 9 dienoj szio mėnesio. A. a. Petkus paėjo isz Kauno gub., Reseinių pawieczio, Girdiszkės parapijos, Pabremenio kaimo, 63 metų amžiaus. Liko Lietuwoj naszlė pati ir 5 waikų jau su augusių ir apsiwedusių.

Trys lietuwiai nuplikyti.

"Saulė" raszo, kad kastynėse "London", Du Bois, Pa., atsitiko prie darbo wartojamo parako expliozija, kurios 6 darbinįkai likosi apdeginti, o terp tų—trys lietuwiai: Antanas Kuncewyczia, Aleksandras Bagdonas ir Szadžius. Wisi labai sunkiai apdegę ir nežinia,ar iszgis.

Lietuwių ukėsų nauja draugystė.

"Saulė" pranesza, buk Shenandoah, Pa. užsidėjo nauja draugystė po wardu "Lietuwių Citizens teisių Susiwienyjimas". Gaila, kad "Saulė" ne apraszo placziaus apie tą draugystę, neparodo jos mierių. Kiek galima manyti, yra tai darbinįkiszka draugystė.

Susiw. kasos stowis.

Per neapskaitymą gerai rasztų, mes negalėjome į nr. 2 "Tėwynės" patalpinti wisko apie Susiw. kasą. Taigi praneszame, dėl wisų žinios, per kitus laikraszczius.

P. J. Miliauckas, buwęs "Sus." kasierius, atidawė Sus. naujam kasieriui tikt 500 dol., pas jį, pagal apskaitymą, liko dar $3134 37c., ant atidawimo tų pinįgų duota buwo laiko wėliausiai iki 1 d. Sausio szių metų.

Atėjus paskirtai dienai, p. Miliauckas, teisybė, iszdawė "Sus." czekį, bet tas pasirodė ne geras, kadangi p. Miliauckas banke pinįgų ne turėjo. P. Miliauckas guodėsi, kad jį su czekiu kiti apgawę ir praszė Centr. Komiteto, kad 2000 dol., per XII Seimą paskolintus dėl nupirkimo "bonds", paskolintų jam ant jo propertės ant 4 procento. Tada wisas Centr. Komitetas susiraszė, ir nutarė pinįgų neskolinti, kadangi p. Miliauckas negalėjo iszduoti ant jo pirmo "mortgage".

Tada,susiwažiawęs d. 17 Wasario Shenandoryje, Centr. Komit. nutarė per prową jieszkoti pinįgus. P. Miliauckas, nuwažiawęs į Mahanoy City, sakė, kad pinįgų isz Saving Fond ant paskolinimo negal imti, nes sunku jam butų iszsimokėti, todėl sutiko, kad jo namai liktų iszstatyti ant licitacijos ir tada p. Joanna Miliauckienė, p. Juozo Miliaucko pati, iszdawė "Sus." ant 3100 "jugdgement notą", nes ant jos buwo raszyti p. Miliaucko namai. Susis. paimtas loweris, p. Lyon isz Mah. City, nerodyjo paduoti szerifui wieno p. Miliaucko, bet su juom paduoti ir jo bėlinįkus, pp. Ant. Danisewiczių ir Juozą Mockaitį isz Mah. City. Dabartiniame laike, prie p. Miliaucko ir pp. Danisewycziaus namų yra primuszta szerifo "nota", kad namai eis ant pardawimo už skolas. Pirmiaus bus parduoti namai p. Miliaucko, o jei anų "Susis." neužtektų, tad butų parduoti ir p. Danisewycziaus ir Mockaiczio, bet iki tam, turbut, nedaeis, nes p. Miliaucko wieno namai yra werti į $7500 dol. o ant tų, priesz "Susiw." skolą, stowi į Sawing Fond bene $2200 dol., nekokiam Kayeriui isz Mahanoy City $998 dol.,o po tam eina"užrekorduota skola Susiwienyjimo.

Susiw. sanariai nepriwalo suwis baimintiesi, Susiw. pinįgai neprapuls ir ne gali prapulti. Negerai, žinoma, ir negražu, kad teip pasidarė, Centraliszkas wienok Komitetas rupinasi ir rupinsis, kad pinįgus atimti kuo greicziausiai.

K. J. Žilinskis, prez.
J. Chmieliauckas, K. V. Matulaitis, } perž. kasos.

Isz wisur.

‖ Netoli Rewelio, Estlandijoj, wiename kaime Bornhauseno parapijos,su talka bruko linus; wienas isz talkinįkų užsimanė užsirukyti pypkį ir užsidegęs, metė degantį brežiuką į nuobrukas, nuo ko tos ant syk užsidegė. Pamatę ugnį, ukinįkai iszbėgo laukan ir uždarė duris, nors widuryj pasiliko dar szeszi ukinįkai. Lauke ėsanti pagriebę sniegą, norėjo su juom užgesinti deganczius linus, bet atgal jau prisigriebti ne galėjo, durys teip buwo uždarytos, kad jų negalima buwo atplėszti. Isz widuryj pasilikusių ukinįkų, penki su wisų sudegė, szesztasis rods dar gywas,bet baisiai apdegęs; nėra didelės wilties jį nuo mirties iszgelbėti.

‖ Ant Juodujų jurių, prieszais miestą Perėkopą, siautė neiszpasakytai smarki wėtra, wėjas warė jurių wilnis isz jurių ant kranto, o kur krantas žemas, lėksztas, tai wilnis nustume net ant kelių wiorstų. Wėjo iszstumtos isz jurių wilnys užliejo kaimą Budanowką,5 wiorstai nuo jurių ir nunesze wisas 58 ukių triobas su wisais gywentojų turtais, su gywuliais, jawais ir paszaru; ant laimės gywentojai wisi, nors su dideliu wargu, bet iszsigelbėjo.

‖ Į anglių kastynes Mirkirk, Ayershiro prowincijoj, Skotlandijoj, įsiweržė wanduo ir užliejo olas, kuriose dirbo darbinįkai. Prie to 19 darbinįkų prigėrė.

Smagiausia Chicagoj pasažierini stacija.

Nickel Plate geležinkelis žymiai pagarsėjo. Dabar yra wienu isz smagiausių geležinkelių į rytus. Nuo nedėlios, 6 d. Kowo, wisi szito geležinkelio trukiai atwažiuoja ir iszwažiuoja isz Van Buren Depot.

Dabar dėl wažiuojanczių czia yra daug smagesnis dypas, nes jis yra pacziame widuryje miesto, puikiai įrengtas, prie jo prieina wirszutinis geležinkelis ir wisa wigada, o prekės yra pigesnės kaip ant wisų kitų geležinkelių. Szito geležinkelio iszeina kas dien trys trukiai gerai prirengti, su miegojimo ir pietiniais wagonais. Yra tai geriausias geležinkelis dėl wažiuojanczių į New Yorką ar į Bostoną.

(18-3)

Jeigu jautiesi neswelku, imk wieną CASCARETS, o iszgydys tawę, už 10 ir 20c.

Klausymas apie gywybę ant kitų dangiszkų swietų.

Nors ant iszriszimo to klausymo mokslinczіai nuo seniai laužo jau galwas, bet wisgi jo iki sziol ne iszriszo; ar kiti dangiszki swietai apgywenti, ar ne ir koki sutwėrimai ten gal gywenti, iki sziol nieks nežino, gal wien spėti, bet ar tas spėjimas, nors paremtas ant moksliszkų pamatų, yra teisingas, ar ne, apie tai negalima persitikrinti. Wienaitinis įnagis priartinantis dangiszkus kunus yra teleskopas, bet nors jis ir padidina, paweikslan, žwaigždę milijoną sykių, tai wisgi to neužtenka ant to, kad ant dangiszko swieto galėtume matyti žmonis, ženklus jų darbų, arba auganczius augmenis, kadangi toluma jo deszimtims milijonų, szimtais ir tukstancziais milijonų m. skaitosi. Prancuziszki mokslinczіai, kaip Teste-Lebeau, Flammarion, Perotin, amerikonas Lowell, sprendžia, kad jeigu ne ant wisų, tai nors ant Marso gywena iszmintingi sutwėrimai, kaip žmonės ant žemės, kadangi kitaip negal jie iszaiszkinti, nuo ko paeina tie žingeidus kanalai besitraukianti ant szimtų ir daugiaus mylių. Sprendimą sawo remia ant fiziszkų ypatybių tos planetos: ypatybės tos yra isz dalies panaszios į tas, kokias turime ant žemės; kad ant tulų dangiszkų swietų turi but organiszka gywybė, rodo tą nuopuolę isz dangaus aerolitai arba akmens, kuriuose randa ženklus organiszkų gaiwalų ir tai panaszių į ėsanczius ant žemės. Tuom tarpu Dublino mokslinczius, D-ras Johnstone Stoney, turėjo skaitymą apie sawo tirinėjimus atmosferos kitų musų pasaulės planetų, iszreiszkė jis nuomones, ypacz kaslink Marso, wisai prieszingas nuomonėms pirmiaus paminėtų mokslinczių. Jis isztyrė, kad augsztis, į kokį siekia atmosfera kokio nors dangiszko swieto, taigi ir planetų musų saulės sistemo, paeina nuo jos pritraukimo pajiegos. Jeigu teip wadinami molekulai kokio nors gazo turi didesnį greitumą negu planetos pritraukimo pajiega, tai tasai gazas negal pasilikti tos planetos atmosferoj, bet jis iszsisklaidys po dangaus ruimus. Ant žemės tas yra su gazu helium wadinamu. Isz karsztų szaltinių kyla daug to gazo į žemės atmosferą, bet jo nėra joje nė trupuczio. Tas paeina nuo to, kad molekulų greitumas to gazo turi didesnę pajiegą negu pajiega žemės pritraukimo, o jis nesijungia su kitais gazais chemiszkai. Tas pats yra ir su hydrogenu, kurio nors daug pakyla į atmosferą su wandens garais, bet jo atmosferoj nėra. Stoney iszskaitė, kad ant to, idant gazas galėtu pasilikti musų žemės atmosferoj, jo dalelės negal kilti greicziaus kaip po 1 wiorstą ant sekundos. Ant mėnulio yra dar niekiaus, todėl ir jo atmosferos mokslinczіai iki sziol neužtėmyjo. Mėnulio atmoferoj negal užsilikti netikt helium ir hydrogenas, bet nė oxygenas, wandens garai, smalkės, sieros garai, fluoras, chloras ir druskinės rugsztys; mėnulio atmosferoj gal buti tikt: bromas, jodas, anglerugsztis, sierini rugsztis ir tt.

Ant Merkuro negal užsilikti wanduo, smalkės, ne oxygenas, bet jie turi iszsiskirstyti po paswieczio ruimus. Todėl ant tos planetos negal but nė jokios organiszkos gywybės. Ant Weneros sanlygos yra panaszios į sanlygas žemės, jos atmosferoj gal but wandens garai ir wanduo ant jos pawirsziaus, todėl ir organiszka gywybė. Pagal Stoneyo isztirimus, ant Marso wisai nėra wandens, tą, ką prancuziszki ir amerikoniszki mokslinczіai laiko už jures ir sniegą prie polių arba debesis, tuom nėra; Marso atmosfera gal susidėti isz smalkių, oxygeno ir anglerugszties. Todėl ant Marso negal but nė jokia gywybė, negal but nė žmonių, nė žwėrių, nė augmenų panaszių ėsantiems ant žemės. Tikt dideli planeta Jowiszas, per sawo didumą, sawo atmosferoj gal užlaikyti wisus chemijoj pažįstamus gazus. Kaslink Saturno ir Neptuno, gal but, kad jų atmosferoj yra ir hydrogenas ir helium ir kiti sunkesni gazai. Wisi tie gazai, kurių negal užlaikyti planetų atmosferos, susirenka aplink saulę; todėl tai ji turi tiek deganczio hydrogeno ir jo wis daugiaus suteikia jos planetos, bet užtai ant jų wandens eina mažyn.

Naujausi iszradimai.

‖ Isz Sedalia, Mo. raszo, buk koksai telegrafistas Missouri ir Pacific geležinkelio, Brown, iszsidirbo patentą Amerikos patentų biure ant lekianczio ant oro torpedinio orlaiwio, kurį iszradėjas praminė "Lekianczіu kariszku laiwu". Laiwas tasai lakios ant oro ties oceanu, ties twirczіausioms prieszų twirtynėms ir naikys wiską isz augsztybių iszmestoms torpedoms, taigi lygiai prieszų laiwus, kai ir jų drucziausias twirtynes. Kaip garsina iszradėjas, jo "Lekiantis torpedinis laiwas" turi 120 pėdų ilgio ir 15 pėdų diametro. Padarymas kasztuos wos 10000 dol., taigi szimtą syk mažiaus negu padirbimas kariszko laiwo; jis į dwi arba tris sanwaites žada sawo žingeidų orlaiwį padirbti. Jeigu tai wiskas teisybė, kaip iszradėjas garsina, butų tai iszradimas didelės wertės, tikt klausymas, ar paties iszradėjo wiltys iszsipildys. Gal but, kad jis pats sawo iszradimui nepasitiki, bet apie jį garsina tyczia ant nugazdinimo iszpanijonų. Amerikonai, gazdindami wisą swietą sawo baisiais newa ant prieszų naikinimo iszradimais, daro teipat kaip darė seniaus Chiniecziai, gazdindami prieszus baisiais smakais, kurie, ciecoriaus paleisti, isznaikys kiekwieną drąsuolių į Chinus atėjusį. Kada į Chinus dryso įsiweržti Prancuzai ir Anglijonys, Chinų ciecorius wienok baisių smakų ne paleido, kadangi jų ne turi.

‖ Odesoj, wienas inžinierius iszrado telefoną, su kuriuom, jis tikisi, kad galima bus per jures, nors sujungtos wietos butų toliausiai wiena nuo kitos, liuosai susikalbėti. Sziądieniniais telefonais ne susikalba nuo toliaus, kaip nuo 2000 angliszkų mylių, ant didesnų tolumų ir bandawonių ne darė, per jures susikalbėti wisai ne bandė. Iszradėjas naujo telefono darė bandawones ant mažesnių tolumų, kur jo telefonas buwo pakabintas ant sienos, ten sėdinti tame kambaryje nereikalawo wisai kiszti telefoną prie ausies, idant iszgirsti žodžius kalbanczio nuo 2—3 wiorstų, bet wisi kambaryj susirinkę teip aiszkiai juos girdėjo, kaipi kad kalbantis butų tame pat kabaryj. Dabar iszradėjas keliauja į Londoną, kur nori iszbandyti sawo telefoną ant didesnių tolumų, nori jis pasinaudoti iszpowandeninio telegrafo drato terp Anglijos ir New Yorko ir bandyti kalbėti terp Londono ir New Yorko, taigi nuo tolumos su wirszum 3600 angliszkų mylių. Jeigu czia pasiseks, jis nori sawo iszradimą pasiulyti wokiszkam randui ant sujungimo Wokietijos su jos užimtoms Chinuose waldyboms Kiao-Czeu.

‖ Ant susirinkimo Wokiszkų Chemikų Draugystės Berlyne, profesorius Baumert atgabeno geltonai-baltas dulkes, panaszias į ruginius miltus. Tos dulkės yra tai iszdžiowytas, taigi kietame pawidale pienas: skystame, twojaus po iszmilžimui, piene yra paprastai 88% wandens, pritaisytose gi profesoriaus Baumerto dulkėse yra jo tikt 3%. Tame sudžiowintame piene yra 95% kietų medegų, terp kurių yra 25% baltymio, tiekjau taukų, 5% pelenų ir apie 40% pieninio cukraus, taigi jis deszimts kartų maitingesnis negu szwiežias pienas. Norint jį walgyti, reikia tikt pripilti wandens ir pienas bus wėl toksjau, kaip ir ką tikt pamilžtas; jeigu kas norėtų, gal į ji primaiszyti ir kitokių skystimų, kokių kas nori, kaip antai kawos, kakao, arba ko kito. Iszdžiowintas, taigi pawerstas į miltus pienas nesurugsta, nepagenda, daug mažiaus reikalauja ruimo ir per tai siuntinėjimas jo į tolymus krasztus yra daug pigesnis ir parankesnis negu skysto.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....53c.
Prusiszkos markės po.....24½c.

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 25c ant paczto kasztų.

Wietines Žinios.

—o—

— Keturi draugai pedleriai, T. Loftus, Robert Pitt, Michael Walch ir Robert Wicklam, susitikę naktyj ant kertės Purple str. ir Archer ave., susibarė ir Loftus, iszsitraukęs rewolwerį, paleido szuwį ir pataikė Pittui į petį. Walsh teiposgi iszsitraukė rewolwerį ir isz jo įwarė Loftusui kulką į szoną. Atbėgę policijantai, perskyrė besiszaudanczius, du sužeistus nugabeno į ligonbutį, sweikuosius gi suaresztawo. Paszowimą Loftuso laiko už mirtiną, kadangi kulka perlindo per plauczius.

— Gywenanti ant kertės Front ir Carpenter ul., lenkė Ona Splenska, parpuolė ant nelygaus trotuaro ir teip skaudžiai apsikulė, kaip skundėja stengėsi iszaiszkinti, kad ką tikt nepasimirė. Užtai apskundė ji miestą, reikalaudama 20000 dol. atlyginimo. Sudas wienok prisudyjo tikt 4000 dol. Butų tai ir teip gana geras pelnas, jeigu wisi pinigai patektų skundėjai. Amerikoj wienok laimėjęs prową gauna tankiai wos deszimtą prisudytos sumos dalį, kita gi pereina į adwokatų kiszenių.

— Chicagos policijos kapitonas Schuettler pradėjo wartoti hypnotizmą ant priwertimo nužiurėtų wagilių, idant jie prie papildytų wagystų prisipažintų. Bandawonės su suaresztuotu Jamesu Kelly pasisekė kuo geriausiai: jis iszpasakojo net tokias sawo wagystas, apie kurias nieks nežinojo. Iszdawė jis pirmiausiai D-rą Simmsoną, ant kurio paliepimo papildė daug wagystų pas kitus daktarus. D-ras Simmson teiposgi yra jau suaresztuotas; 18 dieną szio mėnesio bus jo prowa.

— Į sztritkarį, ant kertės Colorado ir Hamlin ave., įsėdo du pasažieriai pereitos nedėlios naktyj. Wienas atsistojo prie motormano, kitas gi įėjo į wagono widurį. Kada konduktorius atėjo ir pareikalawo užmokesnio, pasažieriai iszsitraukė rewolwerius, bet konduktorius nenusigando ir dawė wienam su kumszczia į weidą, tąsyk antrasis szowė ir pataikė į krutinę. Potam jau plėszikai nuszoko nuo karo, nieko nepelnę. Sužeistą konduktorių nugabeno į jo gywenimą.

— Chicagoj, dėl nedatekliaus pinigų, praszalino nuo tarnystos 191 policijantų; tuli isz jų tarnawo net 20 ir daugiaus metų, tokių buwo 24 ir tiems pripažino pensiją, kitus praszalino be pensijos. Terp praszalintų, rodosi, nė wieno lietuwio nėra.

— Gywenantis po nr. 583 La Salle ave., Koenemann, su paczia iszėjo pas pažįstamus į sweczius; jiems ne ėsant namieje, į gywenimą įsikraustė wagiliai, užsidegė wisus žiburius ir iszkraustė gywenimą. Paėmė wisokių brangenybių už 1750 dol. ir pinigų 35 dol.

— Chicagos sweikatos departamentas persergsti gywentojus, idant jie negertų ne wirinto wandens, kadangi tasai dabar labai sutersztas ir ne sweikas. Norinti buti sweikais, tegul wandenį gėrymui perwirina, ir paskui atszaldę, jį geria.

— Ant szėnių Western Indiana Belt Line geležinkelio, ant susibėgimo North 46 ave. ir Augusta str., rado baisiai sudraskytą kuną 10 metų Charleso Neimano, kurio tėwai gywena po nr. 2116 W. Huron ave.

— Po nr. 2030 ant Indiana ave., rado užmusztą pieno pardawinėtoją, Ant. Mc Gee. Kaipo nužiurėtus užmuszėjus suėmė keturis wyriszkius: Jacksą, Willowsą, Nugentą ir Steinkelerą.

— Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszczіotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; ant prastų ir pigių linijų szifkarczių wisai neparduodame. Kas nori pigių, tegul perka pas žydus. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
924 33rd St., Chicago, Ill.

GEOGRAFIJA
ARBA
MOKSLAS APIE ŽEME.
II DALIS.

(Tąsa).

Tikriejie Chinai dalinasi į dvi dali: į *pietinę* ir *sziaurinę*, rubežiumi terp tų dalių yra atžala Kuen Lun kalnų besitraukianti per Chiniszką žemumą. Pietinėj dalyj klimatas drėgnas ir szsiltesnis, auga czia arbata, cukrinės lendrės, ryžiai, medvilnė, szilkmedžiai. Sziaurinėj dalyj klimatas jau beveik kontinentaliszkas. Pietini dalis labiaus kalnuota, kalnus padirbo tekanti vandens, kurie suneszė nuo kalnų nutrupėjusias jų dalis į klonis ir klonių dirvas padarė vaisingesnėms. Sziaurini dalis tveria lygumą, kurio virszutinė eilė yra isz geltonojo molio, *loes* vadinama; molį kaipo dulkes per ilgus amžius sugabeno vėjai ir jo eilė kaip kur ant kelių szimtų metrų stora. Loesai arba molio eilė pasidarė czia labai seniai, kada Azijos kietžemis traukėsi toliaus negu sziądien į rytus, todėl ir klimatas tuose krasztuose buvo daug sausesnis. Loesų krasztai tekanczių vandenų iszrėžyti, urvuoti, turi daugybę žemėj vandenų padirbtų olų, kuriose gyvena sziądien žmonės, kadangi ne ėsant czia girių, truksta gyventojams medegos ant triobų pasistatymo. Krasztai tie, kur tikt yra užtektinai drėgnumo, yra labai vaisingi.

Chinų gyventojai mongoliszkos kilmės; atėję isz sziaurvakarų į vaisingus Chinų plotus, isz nomadų persikeitė į apsisėdusius ant vietos žemdarbius. Kadangi lygiai sziaurini, kaip ir pietini Chinų dalis yra labai vaisinga, todėl abidvi labai tirsztai apgyventos: ant ploto tokio kaip Indostanas, taigi 70000 ketvirtainių geografiszkų mylių arba ant mažesnio negu pusė Europos, gyvena 423000000 gyventojų, taigi ant 143 milijonų daugiaus negu visoj Europoj, iszpuola, imant visą plotą, po 6000 gyventojų ant kiekvienos ketvirtainės mylios, arba trissyk tirszcziaus negu Lietuvoj. Prie teip tirszto apgyvenimo, nors žemė ir labai vaisinga, sunku jai visus gyventojus iszmaityti, jie stengiasi pats sunaudoti visą savo tėvynės plotą: ant vandenų dirba jie plaukianczius daržus, tokius jau daržus tuluose krasztuose parengia ant triobų stogų; pietiniuose krasztuose, kur pavasaris ankstybesnis, sėja anksti augmenis ir czia sudygusius ir kiek daaugusius, prasidėjus pavasariui sziauriuose, siunczia ten ant persodinimo; tokiu budu ir sziauriuose daugelyj vietų gal rinkti per metus po dusyk žemės vaisius. Rods prie to reikia daug darbo prideti, bet reikalas priverczia gyventojus jo nesigailėti. Kadangi vienok ir prie tokio darbo žemė ne gal vis besidauginanczių gyventojų iszmaityti, tuli isz jų, ypacz pietiniuose krasztuose, pastojo jurių plėszikais, arba piratais, užpuldinėja ant prekėju laivų, apvaldytus laivus iszplėszia ir isz to minta; chiniecziai valgo viską: peles, žiurkes, szunis, kates, net visokius vabalus, sliekus, kirmėles, o laike tankiai atsitinkanczio bado metų, net riebią szlyną ir numirėlių kunus; czielais pulkais kraustosi į aplinkinius ne teip tirsztai apgyventus krasztus. Doriszkai stovi labai žemai: jeigu szeimynai sunku iszmaityti vaikus, juos tiesiog užmusza. Žemesnių luomų gyventojai iszpažįsta *budistiszką* tikėjimą, augsztesnės gi luomos *Konfucijaus*, isz tikro vienok tikėjimas remiasi vien ant pildymo formų; krikszczioniszki misijonieriai platina czia kriszczioniszką tikėjimą, bet daugumas chinieczių tankiai už pinigus krikszczionimis pastoja; misijonieriai perka nuo tėvų mažus vaikus, apkriksztyja ir augina kaipo krikszczionis misijose.

Chiniecziai iszplatino savo valdžią ant viso Rytinio Azijos iszkilimo, teiposgi ant Mandžurijos, tokiu budu jiems priguli plotas teip didelis kaip ir visa Europa; už savo valdybas laikė ir savistoves Indo-Chinų vieszpatystes, bet jas, Chinų nesiklausę, iszėmus vien Siamo, pasidalino terp savęs Prancuzija ir Anglija. Chinams neva prigulėjo ir Korea, bet po paskutinei su Japonija karei, Chinai nužudė savo įtekmę Koreoj. Kaip sakėme, su visoms savo valdyboms, Chinų vieszpatystė užima tokį plotą kaip visa Europa, taigi apie 180000 geografiszkų ketvirtainių mylių, bet kitos valdybos jau ne tirsztai apgyventos: Tikriejie Chinai turi 423080000 gyventojų, Mandžurija 5750000 gyventojų, Tibetas 2000000, Mongolija 2000000, Augsztasis Turkestanas ir kalnai Kuku-Nor turi apie 500 000 gyventojų.

Nė vienoj musų žemės vieszpatystėj nėra tiek miestų turinczių su virszum milijoną gyventojų kaip Chinuose. Svarbiausi miestai yra: *Pekin*, ciecoriaus sostapilė, turi apie 1½ milijono gyventojų, teip vadinamu *Ciecoriszku Kanalu*, ilgesniu už Nemuną, sujungtas su įtakomis didžiųjų Chinų upių ir su pietinėms vieszpatystės provincijoms. *Tientsin* turi teipogi su virszum vieną milijoną gyventojų, portas Pekino, prie įpuolimo upės Peiho į jures. *Hang-czou* turi teiposgi netoli milijoną gyventojų, isz czia iszgabena daugiausiai arbatos. *Szanghai*, turi apie 700000 gyventojų, ant upės Jang-tse-Kiang. Augszciaus, teiposgi ant upės Jang-tse-Kiang, yra miestas *Nanking*, turintis apie milijoną gyventojų, garsus savo iszdirbimais isz medvilnės. Prie įplaukimo upės Si-Kiang į jures yra miestas *Kanton*, turintis netoli 2 milijonu gyventojų, turtingiausias Chinų vieszpatystės miestas, veda kuo placziausią prekysta su visais krasztais.

Prie įtakos upės Si-Kiang į jures yra nedidelis *Makao* pussalis, prigulintis Portugalijai ir sala *Hong-Kong* prigulinti Anglijai; miestas *Victoria*, ant tos salos, turi 150 000 gyventojų.

2) *Mandžiurija* yra terp Chingano isz vakarų ir Japoniszkų juriu isz rytų, į sziaurius traukiasi iki Stanovų kalnų ir Ochotiszkų jurių, į pietus susiduria su Chiniszka žemuma. Teka czia dideli upė *Amur*, su savo įtakoms *Sungari* ir *Ussuri*, įpuolanti į Japoniszkas jures. Mandžurijoj yra puikios ganyklos, sziauriuose gi kalnų szonai apžėlę gražioms girioms. Gyventojai *Tunguzai*, mongoliszkos kilmės; pietiniuose krasztuose gyvena daug chinieczių. Svarbiausias miestas yra *Mukden*, turintis apie 300000 gyventojų. Pietini Mandžurijos dalis priguli dar Chinams, bet rytinę ir sziaurinę užėmė jau maskoliai ir priskyrė prie savo Siberijos valdybų po vardu *Ussuriszko kraszto*. Maskoliszkoj dalyj yra portas *Vladivostok*, į kurį veda dabar geležinkelį per visą Siberiją.

3) *Korea* iki sziol ne prigulminga vieszpatystė, bet stengiasi ją paimti po savo globa Maskolija. Korea tveria kalnuotą pussalį, atidalinantį Geltonasias jures nuo Japoniszkų. Prie pakranczių yra daug sudumų ir mažų saluczių. Korea seniaus varžesi Chinai ir Japonija ir ji tai vienai, tai kitai prigulėjo, dabar gi ji savistovi, bet neužilgio gal pateks Maskolijai. Gyventojai darbsztus ir gana apszviesti. Ant tokio ploto kaip Italija, taigi ant apie 5000 ketv. mylių, yra 11 milijonų gyventojų. Krasztо sostapilė yra miestas *Seul*, turintis apie 200000 gyventojų, *Chemulpo* arba *Ozemulpo*— geriausias to kraszto portas.

Japoniszkos salos atidalytos nuo Azijos kietžemio Japoniszkomis jurėmis, traukiasi nuo Koreos pussalio iki įtakai upės Amuro; susideda isz keturių didesnių salų: *Kiusiu*, *Sikok*, *Nipon*, *Jeso*. Salos tos apsiaustos rifais ir daugeliu sudumų; kadangi prie jų susibėga du jurių tekėjimai: sziltas japoniszkas ir szaltas ochotiszkas, salas tas lanko tankios tirsztos miglos, vėtros; rifai, sudumos, smarkios į krasztus besidaužanczios jurių vilnys buvo geriausiu apgynimu tų salų nuo prieszų užpuolimų, kada krasztas buvo silpnas, ne susiorganizavęs; vidurinių amžių gadynėj Chinai užsimanė užkariauti Japoniją, ant to iszsiuntė didelę laivynę, bet ji likosi sudaužyta, kariauna prażuvo, negalėjo iszlipti ant kranto. Japoniszkos salos yra kalnuotos, kadangi jos tveria iki czia nusitęsusio iszkilimo briauną, dalis gi iszkilimo terp tos briaunos ir dabartinio Azijos kietžemio jurėse nugrimzdo. Iszilgai tų kalnų traukiasi vulkaniszkų virszunių eilė, isz kurių svarbiausia *Fusiyama*, ant salos Nipon, iszkilusi ant 3800 metrų arba ant 12000 pėdų su virszum. Japonijoj tankus buva žemės drebėjimai, todėl ant kaimų ir miestuose nėra augsztų triobų, kadangi augsztas sugriauja žemės drebėjimai.

Klimatas drėgnas, vidutiniszkas, sziaurini vienok sala Jesso turi klimatą daug szaltesnį. Ant pietinių salų auga augmens tropikaliszkų krasztų, kaip antai palmos, gyvena czia ir beždžionkos, augina arbatą, ryžius, szilkmedžius, gyventojai gi salos Jessb minta isz medžioklės ir žvejonės. Japonijai prigulėjo dar sala *Sachalin*, bet ją ji pavedė Maskolijai, kuri czia parengė nusikaltėlių kolioniją, už ją Maskolija davė Japonijai *Kuriliszkas salas*. Jai pateko po paskutinei karei su Chinais dideli sala *Formosa* turinti su virszum 3 mil. gyventojų.

Japonija turi labai vaisingą žemę, kalnuose ne truksta visokių mineralų, yra ir akmeninės anglys; iszėmus sziaurinių salų, visas krasztas apdirbtas gerai teip, kad galima sakyti, kad darbsztus japoniecziai pavertė savo tėvynę į puikų daržą. Japonija, iszėmus Kuriliszkų salų ir salos Jesso, apgyventa beveik teip tirsztai, kaip ir tikriejie Chinai: ant 7000 ketvirtainių mylių, Japonijoj (be salos Formosos) gyvena 42000000 žmonių, taigi ji tirszcziaus apgyventa negu Prancuzija arba Wokietija. Japoniecziai ne tveria jau grynos mongoliszkos rasos, jie yra tai maiszyta tauta paeinanti isz susimaiszymo malajonų, mongolų ir pirmutinių tų salų gyventojų, plaukais apžėlusių *ainosu*. Priesz atėjimą czia malajonų ir mongolų, salos tos buvo apgyventos ainosų; atkakę malajonys nuo pietų ir mongolai nuo rytų, ainosus iszvijo nuo pietinių salų ant salų Jesso ir Sachalino; ant salos Jesso užsiliko dar jų apie 10000 galvų; ant kitų salų juos isznaikino su visų atėjunai. Japoniecziai iszpažįsta budistiszką tikėjimą, iki neseniai jie visai mėsos ne valgė ir naminių gyvulių augino labai mažai, o per tai truksta laukams mėszlo; tikt dabar, žengdama pryszakin ant kulturiszko kelio, Japonija kareivius pradėjo maityti su mėsa, gal ir teip gyventojai palaus bauginėsi mėsos ir pradės augyti daugiaus gyvulių, kas tikt ant gero iszeis visam krasztui.

Iki neseniai Japonija buvo su visu uždaryta dėl europieczių, tikt holandiecziams daleista buvo prekiauti miesto *Nangasaki*. Krasztas turėjo du valdonu: vieną svietiszką, kitą dvasiszką, provincijas valdė beveik neprigulmingai teip vadinami *Daimiosai*. Tikt antroje pusėje szio szimtmeczio viskas persimainė, valdžia pateko vienam ciecoriui arba *mikadui*; kadangi jis buvo liberaliszkas, paliovė szalinęsi nuo svetimtauczių, ne tikt atidarė visą krasztą dėl europiaczių, bet parsikvietė isz Europos mokslinczius, rengė universitetus ir kitokias augsztesnes mokslaines, kuriose isz pradžių profesoriais buvo europiecziai, daugumoj prancuzai, vokiecziai ir anglijonai. Sziądien vienok Japonijai ne truksta jau savo mokslinczių, todėl augsztesnėse mokslainėse mažina skaitlių europeiszkų mokslinczių, jų wietas užima japoniecziai. Japonija į teip umą laiką ant kulturiszko kelio pralenkė jau Maskoliją: yra czia geležinkeliai, japoniszki gariaiviai su tavorais ir pasažieriais atkeliauja ne tikt į Ameriką, Australiją, į kitus Azijos krasztus, bet ir į Europą. Miestai, net ir maži, apszviesti elektriszkais žiburiais; pacztas kur kas geriaus atlieka savo užduotę negu Maskolijoj. Didžiausi Japonijos miestai yra ant salos Nipon; miestas *Tokio*, kraszto sostapilė, turintis 1½ milijono gyventojų, netoli vulkano Fusiyama, sujungtas geležinkeliu su geru portu *Yokahama*, į kurį atkeliauja pasažieriniai isz Europos garlaiviai. *Kioto*, turintis apie 400000 gyventojų, teiposgi ant salos Nipon. Portinis miestas *Osaka* turi 600000 gyventojų.

Siberija.

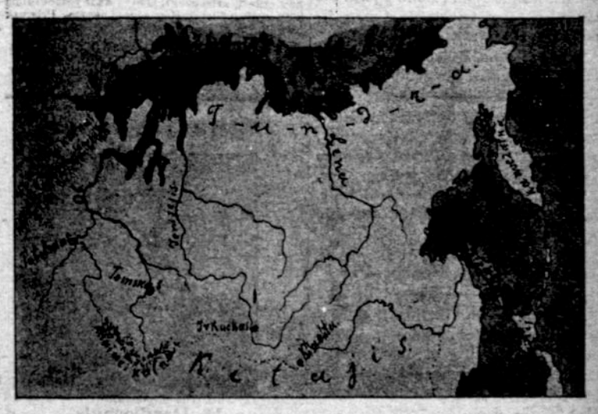

Paveikslelis 69.

Siberija arba Sibyras, užima sziaurinę Azijos kietžemio dalį, nuo Turano ir Rytinio Azijos iszkilimo pietuose, iki Sziaurinių Ledinių jurių sziauriuose ir nuo Uraliaus kalnų vakaruose, iki Didžiamjam oceanui rytuose. Yra tai labai didelis plotas, daug didesnis negu visa Europa, užima ketvirtą dalį viso Azijos kietžemio, bet retai apgyventas; ant to viso ploto yra vien 5 milijonai gyventojų.

Nuo pietų, nuo Tikrųjų Chinų Siberija atidalinta kalnais ir dideliais tirų plotais; nuo rytų teiposgi kalnai atidalina ją nuo jurių, bet ir jurės, kaip antai Ochotiszkos, dėl plaukinėjanczių ledų ir tirsztų miglų pavojingos laivams. Nuo sziaurių rods tęsiasi teiposgi jurės, bet jos, kaip patsai jų vardas, Ledinių jurių, rodo, netinka laivų plaukinėjimui, jie mažai joms keliauja. Iki neseniai sziauriniai Siberijos krantai buvo mažai pažįstami, nežinia buvo tikrai, ar galima perplaukti isz Europos Sziaurinėmis Ledinėmis jurėmis aplink Siberiją į Didyjį oceaną.

(Toliaus bus)

Draugyszcziu reikalai.

Liet. Republ. Kliubas 29-tos wardos laikys sawo mitingą pētnyczioj, 18 Kowo, 8 walandą wakare, salēje p. Karecko, 4612 Atlantic st., ant kurio wisus lietuwius tos wardos užpraszo pributi.

Su guod. Ign. Gedwilas, prez.

Subatoj, 19 Kowo, 8 walandą wakare, salēje Liaudanskio, 3301 Laurel st., Liet. Republ. Susiwien. laikys mitingą, ant kurio delegatai, prezidentai ir sekretoriai isz wisų lietuwiszkų kliubų yra užpraszomi pributi.

J. Jauksztas, sekr.

Keistuczio Liet. Republ. Kliubas 29tos wardos laikys mitingą nedēlioj, 20 Kowo, 4 wal. po pietų, salēj Bykowo, kertē 45-tos ir Wood st., ant kurio užkwiezia wisus pributi.

J. Martinkus, prez.

Liet. Republ. Kliubas 10 wardos laikys sawo mitingą nedēlioj, 20 kowo, 5 wal. wakare, Flannagan salēje, 872 W 22nd st., ant kurio bus apswarstymai apie iszēmimus Amerikoniszkų popierų ir kitų swarbių dalykų; dēltogi wisi lietuwiai yra užpraszomi pributi.

M. Allejonis, sekr.

Dr-tē Lietuwos Sunų laikys sawo mēnesinį susirinkimą, salēj L. Ažuko, 3301 Auburn ave., mieste Chicagoj, nedēlioj, pusiau pirmą walandą widurdienio, 20 Kowo, 1898 m., ant kurio bus apswarstomi labai swarbus dalykai. Dēltogi priwalo pributi ant szio susirinkimo wisi sanariai minētos Draugystos. Teipgi yra užpraszomi dori žmonēs lietuwiai ant prisiraszymo.

Su guodone,
Dr-tē Lietuwos Sunų.

Liet. Republ. Kliubas Algirdo 7tos wardos laikys sawo mitingą nedēlioj, 20 Kowo, salēje po nr. 650 S. Canal st., ant kurio wisus lietuwius užpraszo pributi.

H. Gec, prez.

Baltimore, Md. sziose dienose užsidējo nauja tautiszka pagelbinē draugystē po warduD. K. Keistuczio, kuri laikys sawo mitingą nedēlioj, 20 Kowo, 4 w. po pietų, Mechanics salēje, 317 W. Fayette St. Dēlto szirdingai užkwieczia wisus gerus lietuwius ant szio mitingo susirinkti ir prisiraszyti pakol dar pigus įstojimas, tikt 50c., o paskui bus pakeltas. Teiposgi ant szio mitingo bus rinkimas pilnos administracijos.

Draugyste D. K. Keistuczio.

Nickel Plate Geležinkelis

Permainē laiką sawo iszwažiawymo ir Dypą nuo Kowo 6tos d. 1898 m. Dabar wisi jo trukiai parwažiuos ir iszwažiuos isz Van Buren Depot, arti Clark St. Wisi trukiai miesto wirszutinio geležinkelio sustoja ties szituom szēnims Dypo. Tikietų Offisas: 111 Adams St. ir Auditorium Annex. Telefonas: Main 3389.

(18-3)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo pusbrolio, Selwestro Bryliaus, Kauno gub., Sziaulių paw. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot man žinią ant szio adreso:

John Radzis,
123 Wharton St. Philadelphia, Pa.

Pajieszkau Powilo Lengwinio, Kauno gub., Reseinių paw., Widuklēs parap., Užumeczio kaimo! Pirma gyweno Frankfort, Me. o dabar nežinau kur, kas apie jį žino, meldžiu duoti žinią, arba tegul pats atsiszaukia ant szio adreso:

John Buinius,
1514 Ross ave., Scranton, Pa.

Pajieszkau sawo brolio, Dominiko Maslauskio, Reseinių wolostēs, Wielpiasių kaimo; turiu į jį labai swarbų reikalą, meldžiu atsiszaukti, arba kas kitas, jeigu apie jį žinote, duokite man žinią ant szio adreso:

Frank Maslauskis,
113 Breaker St., Scranton, Pa.

Poszukuje posady.

Organista, Polak, poszukuje posady przy kościele polskim lub litewskim. Jest odpowiedni swemu fachowi i na zapytanie może dać dokładną odpowiedź. Wiadomość:

JOHN REMOWICZ,
133 Endicott St., Boston, Mass.
(1-4)

Laiszkai ant paczto.

51 Abramowycza Fel.	173 Linowski Bartling
54 Antonowich Justin	182 Matika Juoza
55 Balzaitis Jurgis	185 Martis Georg
67 Blatujak Kadi	190 Mikucki John
68 Bogwille Jeronim	212 Piotrowski H.
77 Buza Anton	214 Pioczeles Ale.
93 Dlenis Jozef	215 Pluta Marcin
100 Elsepogo C.	220 Plutowskego Teod.
119 Gryczewski Pawel	222 Raczunas Jan
120 Gryszon Julian	223 Raczunas Johan
134 Inkowski Izidor	252 Serminski Stanisl.
135 Jaksztis Konst.	256 Sekara Agata
136 Javal Adam	257 Simanski S.
137 Jarosz Michal	268 Stiyo Jozef
138 Jaworski Stanislaw	299 Younshouskis Ig.
167 Lazarski Stanislow	291 Zareba Andrzy
168 Lelowicz Jozef	292 Zaveba Yedrzy

GERA NAUJIENA!

del Merginu ir Moteriu.

B. Wartelsky, Department Store,

3641—3645 S. Halsted St., CHICAGO.

Praneszame Jums, kad mes atidareme nauja Departmenta grażiausiu moteriszku Skrybeliu ant pietwakarines dalies miesto. Meldżeme ateit ir pamatyt. Specijaliszkas iszpardawimas 100 grażiausiu moteriszku skrybeliu puikiai iszredytu bus

Subatos wakara, 19. Kowo.

Skrybeles wertas $3.00 gausite už............ **$1.98**

B. Wartelsky Dep't. Store,

3641-3645 So. Halsted St.,

Skaityk mus specijaliszkai piges prekes ant Cigaru ir Tabako.

Galite gaut ka tik norite pagal çzia padetas prekes

Tabakas Rukomas:

Red Cross—swaras	28c
Rose Leaf "	26c
Plow Boy "	28c
Barker 16 unciju dežute	20c
Durham 7c, už swara	56c
Dukes Mixtures	28c
Hunting	27c
Seal of N. Carolina 7c, swaras	56c
Brier Pypkes	27c
Mail Pouch	28c
Yum-Yum	25c
Fashion Cut Plug	31c
Navy	31c
Navy 16 unciju dežute	29c
Dukes Cameo	26c

Tabakas Kramtomas:

Batle Ax swaras	20c
Horse Shoe "	39c
Star Plug "	39c
Climax "	36c
Jolly Tar "	32c
News Boy "	32c

CIGARAI:

Geo. W. Childs, 7 už 25c, box (50)	$1.89
Kubanos, 1 už 1c, box (50) už	49c
La Rosa de Cuba, 1 už 2c, box (50)	75c
Key West Victoria, 1 už 3c, box	$1.10
Copodura, 1 už 4c, 7 už 25c, box	$1.89

DR. C. B. HAM,
Gydo wyrus, moteris ir walkus.

Jeigu daktarai negalejo pažint tawo ligos, arba jeigu negalejo tawęs iszgydyti, tai raszyk tuojaus pas D-rą Ham'ą, o jis duos tau rodą dykai. Jeigu D-ras atrastu, kad tawo liga neiszgydoma, tai pinigus tau sugražins ir nereikalauji nieko žudyti. D-ras Ham'as yra teisyngu ir atsakanczio, o ligoniais apiekawojasi—kaipo tewas sawo waikais. Žmones, kurie ant taszczio jieszkojo rodos wisokiu daktaru, kurie keliolika metu iszkentejo ligas ligonbuczuose, lyg per stebuklus tapo iszgydyti per D-rą Ham'ą. Nekalbame tą pasigirdami, bet tiktai sakome tikrą tiesą. Newilkiukit sawo ligos, nes gali stotis neiszgydoma. Tuojaus raszyk prie D-ro Ham'o.

Gydyklu D-ro Ham'o negalimą gauti jokioje aptiekoje, a ne groserneje, a ne karczemoje, ne pas pedlioriu. Kas nori gaut czystas ir sweikas gydyklas, tur staczlai raszyti prie D-ro Hamo. Bonkele gydyklu kasztuoja tik $1.00, szeszios bonkeles $5.00. Iszraszant gydyklas, reik apraszyt sawo ligą ir indet in gromata piningus, arba money orderi, arba czeki. Gydyklas ir pamokinimą kaip gydytis iszsiuisme atgale paczta. Prisiusk pacztinę markę ant atsakymo. Adresas toks:

DR. C. B. HAM,
708-709 National Union Building,
TOLEDO, O.

"Lietuvos" Agentas.

M. Damijonaitis.

Keliaujancziu "Lietuvos" agentu yra Motiejus Damijonaitis. Jisai szioms dienoms atsilankys Pittsburge ir aplink priiminēdamas prenumeratą nuo senų skaitytojų ir užraszinēs naujus skaitytojus. Dēltogi meldžiame wisų tenykszczių lietuwių, kur musų agentas atsilankys, užmokēti jam pinįgus už "Lietuvą", o tokiu budu užczēdysite sau kasztus prisiuntimo. M. Damijonaitis yra tikru "Lietuvos" agentu, wisi galite jam užsimokēti prenumeratą už "Lietuvą", o pinįgai bus mums grażiai priduoti. Mes už jį atsakome. Teiposgi galite gaut pas jį wisokių knįgų pirkti, kas tik kokių norite.

Lietuvos iszdavystė.

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.

Paeinanti isz Kauno Gubernijos.

838 W. 18th Str.

Priima ligonius adynose: nuo 9 iki 12 priesz piet ir nuo 6 wakare. Telephonas: Canal 78

Chas. Baltrukonis.

Pristatau Draugystēms wisokius reikalingus daiktus, tai yra: **Spilkas, Kukardas, Juostas, Karunas** ir wisus kitokius dēl Draugyszczių reikalingus daiktus. Prekēs pigesnēs kaip wisur. Kas ko reikalauja, atsiszaukite pas manę, o priduosiu jums prekes dykai. Adresas:

CHAS. BALTRUKONIS,
67 N. Leonard St.,
WATERBURY, - - CONN.

Waterburio Mebliu Kompanija

(Waterbury Furniture Co.)

135—169 E. Main St. Prie pat POLI'S TEATRO.

Sweikiname sawo kostumerius szirdingai jiems dekawodami už ju prielankuma pereitame laike, ir jiems musu dekinguma norime iszreikszti ju prigimtoje kalboje. Patyrem Jusu prielankuma ir prieteliszkuma, kada atsilankete pas mus su wisokiais pirkiniais, ko pasitikime ir ant toliaus nuo Jusu užsitarnauti. Mes parduodame sawo taworus už pinigus ir ant bargo, per ka ingijome daugybe kostumerių ir sawo bizny pastateme ant augsztos papedes.

TEMYKIT:

Kas nedele esti pigus iszpardawimai

Karpetu, Purceliniu Indau, Mebliu, Pecziu ir tt.

Grabai ir kiti wisi Pagrabiniai Daiktai už pigiause preke.

John Mariaty,

Žmoniu Pagrabinikas.

Ant pareikalawimo sraukite mane kožname laike isz District Telefon Ofiso, 5 E. Main St.

Greitas patarnawimas, o prekes pigiausios.

NAUJAS SALIUNAS.

Jurgio Abraiczio,

90 Hudson Av., kerte Front St.,

BROOKLYN, N.Y.

Užlaiko geriausius gērymus ir kaipo į naują wietą užpraszo wisus atsilankyti.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA 1894

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunįgams ir guodotinoms Draugystēms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminētus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dēl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau nėgu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Prekēs Siuwamų Maszinų Numažintos!!

Kurie isz norinczių pirkti siuwamas maszinas gywena Chicagoj, ar netoli Chicagos, užpraszome atsilankyti pas mus ir apžiurēti musų maszinas, kurias pas mus galite pirkti už pusę prekēs, neg kitur.

Adara kasdien iki 6 walandai wakaro. Nedēlioj nuo 10 iki 1 po pietu.

Jeigu gywenate kituose miesteliuose, atraszykyte, o paduosime numažintas prekes musų maszinų. Freita apmokame mažne į wisą Ameriką. Nelaukite su pirkimu, nes prekēs maszinų gal wēl eis augsztyn.—Adresawokite teip:

KELPSCH NOREIKO & CO.,
56 Fifth Avenue, CHICAGO, ILL. (18-8)

CANDY CATHARTIC
Cascarets
CURE CONSTIPATION
REGULATE THE LIVER
10¢ 25¢ 50¢ ALL DRUGGISTS

ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 317.

Lietuwiszka Aptieka.

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszeziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbēt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotografijas, už tuzina tiktai

$2 00

Ant weseliu ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik ausei.

TEWYNĒS SARGAS

mēnesinis laikrasztis su paweikslēliais
Treczius metus
stowi ant sargybos lietuwių tautos: szwiesos, tikējimo ir kalbos.
Kasztuoja ant metu $1.00
Pernykszczius ir užpernykszczius numerius galima gauti už **50c.**
Wienas numeris yra siunczamas ant pažiuros uždyką.
Raszant reikia padēti adresą:
Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Av., Scranton, Pa

Wyriszki Apautuwai $1.25

Tai kiba pigus wyriszki apautuwai, tik $1.25 szniuruoti ir kongresiniai czewerykai, dubeltawais pirsztais, nepermirkstami ir wisokio gatunko pirsztais.

Jones The Shoeman,
824 Bank St.,
WATERBURY, CONN

Nauja Dirbtuwē Bažnytinių Daiktų.

Turime už garbia praneszti Guod. Kunigams ir guod. Draugystems, kad mes atidareme lietuwiszkai-lenkiszka dirbtuwe bažnytiniu daiktu. Iszsiuwinejamu (haftu) artistiszkai szilkais ir auksu, kaipo tai: arnotu, kopu, baldakymu, karunu ir Draugystems ženkleliu. Apstelewimus priimame nuo ženklelio iki augszcziausiu. Neatsigirsime kad mes dirbame pigiaus už kitus, bet kas mus darbus pamatys, pažins ju wertia. Dēltogi meldžeme kaipo Guod. Kunigu teipgi Draugyszcziu, kas reikalaujete gerai padirbtu wirsz minetu daiktu, teiksites tokius pas mus ahsteliuoti, o užtikriname jogei busite užganēdinti. Su guodone,

T. Andruszewiczaite ir L. Bradliene,
115 W. Division St.
Chicago, Illinois.

APTIEKA

— Geriause lietuwiszkai-lenkiszka Aptieka Juozo Leszczynsko, po nr. 3315 Laurel st., kuri užlaiko geriausias gydyklas czionykszczias ir isz Europos ir teisingiau sei iszpildo receptus, o prekes pigesnes kaip kitur. Aptiekoje randasi D-ras pone Marija Dowiatt nedelioms, ir ketwergais nuo 12 iki 2 walandai widurdienio, o D ras W. Statkewiczius randasi kožname laike. Ant pareikalawimo gali paszauktie in aptieka per telefona kiekwiena daktara, koky kas nori ir kožnoje walandoje. Teipogi ant pareikalawimo iszsiunczeme ywairias gydiklas wisur, atsakome laiszkus ywairiose kalbose ir gydome ly gas per laiszkus.

O teip-gi parduodu laiwakortes (Steamship tickets) ant geriausių ir greicziausių laiwų wažiuojantiems į Europą ir isz Europos; iszsiuneziu pinįgus į wisus swieto krasztus ir wiską atlieku pigiausiai ir greicziausiai.

Telefonas Yard 709
Lietuwiszkas Daktaras
M. P. KOSSAKAUSKAS
Priima ligonius kasdien nuo 10tos iki 12 adynos priesz pietus.
3242 So. Morgan (Laurel) str. (17-8)

"LIETUVA"

Nedelinis Laikrasztis

Iszeina Chicagoje kas pētnyczia ir paduoda žmonēms **SWARBIAUSIAS IR TEISINGIAUSIAS ZINIAS isz Amerikos, Lietuwos ir wiso paswieczio.**

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2. Kas abu doliarus užsimoka isz wirszaus, gauna puikę knįgelę, wertēs 50c., dowanų. Kas užsimoka $1, gauna knįgelę už 25c. Knįgelę gali sau iszsirinkt isz musų kataliogo kas kokią nori, kad tik nebrangesnę per 50c. o prisiųsime dykai.

"Lietuva" yra labjausiai iszsiplatinus po wisa Amerika, deltogi biznieriams geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

"Lietuvos" spaustuwē spausdina visokias knįgas konstitucijas ir wisus kitus drukus: lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba padaro grażiai, greitai ir pigiai, nes sawo locname name turi kuopuikiausiai įrengta wisą spaustuwę.

"Lietuvos" Redakcija parduoda szifkortes ant geriausių laiwų, siunczia pinįgus į Lietuwą ir wisas dalis swieto. Pinįgai per mus iszsiųsti greicziausiai suwaikszczioja kaip isz wisų kitų agentų. Mes teipgi parduodame lotus ir namus aplink lietuwiszką bažnyczią ir atliekame wisokius lietuwių reikalus gerai, greitai ir teisingai.

"Lietuvos" Redakcijoj talpinasi Stacija Chicagos Paczto po wardu:

Sub-Station No. 60.

Kurioje yra iszduodami ir iszmokami paczto Money Orderei; registruojasi gromatos, siuncziasi wisoki siuntiniai: knįgos, fotografijos ir tt.; parsiduoda markēs, postal-kortēs, kopertai ir tt. Kiekwienas kas reikalaujate money orderio, arba norite gaut pinįgus už prisiųsta jums money orderį, ateikit į "Lietuvos" Redakcija ir gausite sawo pinįgus be jokio klapato.

Raszant į mus su bent kokiu reikalu, arba pinįgus prisiunczant, wisada uždēkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,

Sub-Station No. 60, CHICAGO, ILL.

Pinįgus siųskite registruotose gromatose arba per "money order", tai niekada ne pražus. Iszpirkę "money order" nelaikykite jį keszeniuje, bet tuojaus prisiųskite mums: siuncziant "money orderį", gromatą registruoti nereikia, prisiuskite prastoje gromatoje, nes ant jo nieks, be mus, pinįgų isz paczto neiszims.

Ofisas "Lietuvos" esti kasdien atidarytas nuo 1tos walandos ryto iki 9 wakaro, o nedēliomis nuo 12tos widurdienio iki 6 wakaro. Chicagiecziai turinti kokius reikalus, teiksis atsilankyti minētose walandose.

Europiecziai gali gaut "Lietuvą" Prusuose, Tilžēje pas Jurgį Lapiną už $2, ooarba **4 rublius** ant metų.

DOWANOS DEL WISU.

Ben. Hatowskis,

527 S. Cana kerte Judd ul., Chicago, Ill.

Dirba, taiso ir parduoda:

LAIKRODŽIUS, LAIKRODELIUS, Lenciugelius, Žiedus, Spilkas, Auskarus ir t.t.

Kiekwienas, kuris pas mane pirks taworo už $5,00, gaus prezenta wertes $1,00; kas pirks už $10,00— gaus prezenta wertes $1,50; kas pirks už $15,00 — gaus prezenta wertes $2,00; o kas pirks už $25,00 — gaus prezenta wertēs $3,00. Kiekwienas, kas pas mane pirks kad ir už mažiause prekę, gaus prezenta pagal wertes pirkinio.

Szliubiniai Ziedai pas mane 56 ir 72 prabos nuo $3,00 iki $6,00. Sidabriniai Elgino Laikrodeliai po $7,00. Iszczystyjimas laikrodelio 50c.; Sprendzina 50c. Stiklai ir Rodyklai mano kostumeriams dykai. Wiska gwarantuoju ant metų.

Kas tik ko reikalaujate, ateikite pas mane, o pirksite wiska pigiau kai kitur.

Naudokites isz Progos.

Turiu del jaunuomenes, juokinga kwietka, kuri norinczlam ja pauostyti tryksztą in akis wanduo ir daug juoko padaro. Kasztuoja tik 25c. Turiu teipgi monu kniga, kokios dar lietuwiszkoje kalboje niekad nebuwo, talpinasi joje daugiau kaip szimtas wisokiu sztuku ir sekretu. Kas nori dasižinot kytrumus swieto, tegul ja nusiperka, o daug kytrumo iszgaus, jos preke $1,50, ir prie to duodu dowanu Kuburkaite, su kuriai galesi žiurintiems akis apmonyt. Turiu teipgi ir daugybe kitu reikalingu prietaisu prie monu.

Turiu grażiausiu popieru gromatoms su kwietkoms ir drukuotoms pawinczewonemis; turiu maszinukiu drukawojimui gromatu. Turiu wisokiu knygu: maldaknygiu ir istoriju. Kas nori dasižinot apie wisokius daiktus, tegul, prisiunczia už 2c. marke, o gaus kataliogą wisu tu daiktu. Adresas mano toks:

Joseph Matutis,
287 Wythe Ave., Brooklyn, N.Y.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewicziu,

768 Bank ir River Side Sts.
Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užkwieczia wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

NAUJAS

Lietuwiszkas Hotelis.

PETRO ABRAICZIO,
686 6th Avenue, kerte 21mos ulyczios,
BROOKLYN, N. Y.

Atidares nauja hoteli ir saliuna. Užpraszau wisus Lietuwius pas mane atsilankyti, o busite swetingai priimti. Su guodone,

Abraitis